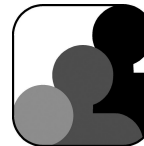
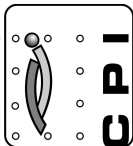

Center RS za poklicno izobraževanje

Ob železnici 1B, 1000 Ljubljana

tel.: 01/ 5864 200
faks: 01/ 5422 048
e-pošta: info@cpi.si
<http://www.cpi.si>

**Evropski
Socialni
Sklad**

PRILOGA IV

SPREMLJANJE KONCEPTA INTEGRIRANIH KLJUČNIH KVALIFIKACIJ

(besedilo ni jezikovno pregledano)

Pri pripravi poročila so sodelovali: dr. Branko Slivar, Vladimir Milekšič,
Zvone Cencen, Peter Rau, mag. Mirjana Kovač

1. METODOLOGIJA

V evalvacijo smo vključili učitelje vseh predmetov v programu Tehnik mehatronike in Tehnik oblikovanja. Vprašalnike je izpolnilo 85 učiteljev. Vprašalnik vključuje 13 vprašanja, združenih v pet področij:

- Informiranost
- Odnos do koncepta ključnih kvalifikacij
- Vključevanje ključnih kvalifikacij v načrtovanje učenja in poučevanja
- Udeležanje posameznih ključnih kvalifikacij v procesu učenja in poučevanja
- Usposobljenost učiteljev za delo s ključnimi kvalifikacijami
- Prednosti in ovire pri izvajanju ključnih kvalifikacij

Vprašanja so v večini oblikovana tako, da je učitelj izbrala na petstopenjski lestvici ustrezno stopnjo, ali pa je izbral med ponujenimi odgovori. Pri zadnjem vprašanju o prednostih in ovirah pri izvajanju IKK so učitelji lahko dopisali svoje odgovore.

Pri obdelavi podatkov smo uporabili deskriptivni tip statistične analize in v nekaterih primerih multivariantno metodo.

Poleg vprašalnikov, smo na dveh šolah izpeljali strukturiran intervju, s katerim smo želeli pridobiti bolj poglobljen podatke o razumevanju in izvajanju koncepta IKK. Intervju je vključeval naslednja področja:

- način seznanjenosti z IKK
- pomembnost IKK za predmet
- vključevanje posameznih IKK v predmet
- primernost didaktičnih oblik za uresničevanje IKK
- usposabljanje za načrtovanje in izvajanje IKK

Intervju sta na šolah izpeljala sodelavca projekta - učitelj na šoli, ki izvaja program tehnik mehatronike in učitelja na šoli, ki izvaja tehnika oblikovanja.

2. VZOREC

V obdelavo smo vključili 85 učiteljev (62 v programih Tehnik mehatronike in 23 v programih Tehnik oblikovanja). V vzorcu Tehnikov mehatronike je 48% moških in 48% žensk, pri Tehnikih oblikovanja pa 21,7% moških in 78,3% žensk. Povprečna delovna doba v šolstvu pri Tehnikih mehatronike je 14 let, v programih Tehnik oblikovanja pa 13 let. Pregled dosežene stopnje izobrazbe za oba programa je prikazan v tabeli 1.

Tabela 1 Stopnja dosežene izobrazbe

	TEHNIK MEHATRONIKE		TEHNIK OBLIKOVANJA		TEHNIK MEHATRONIKE IN TEHNIK OBLIKOVANJA SKUPAJ	
	Frekvenca	Odstotki	Frekvenca	Odstotki	Frekvenca	Odstotki
Srednja	3	4,9	0	0,0	3	3,6
Visoka	15	24,2	4	17,4	19	22,3
Univerzitetna	43	69,3	19	82,6	62	72,9
Magisterij/doktorat	1	1,6	0	0,0	1	1,2
Skupaj	62	100,0	23	100,0	85	100,0

Glede na predmet/strokovno vsebinski sklop oz. modul, ki ga učitelji poučuje, smo jih združili v tri področja:

1. splošnoizobraževalno področje (učitelji, ki poučujejo splošnoizobraževalne predmete), teh je v vzorcu 51%,
2. strokovno-teoretično področje (učitelji, ki poučujejo strokovno vsebinske sklope oz. module), teh je v vzorcu 38% in
3. področje praktičnega pouka (učitelji, ki poučujejo praktični pouk znotraj strokovno vsebinskih sklopov oz. modulov), teh je v vzorcu 11%.

V statistični obdelava smo učitelje področja praktičnega pouka in učitelje strokovno-teoretičnega področja združili v eno skupino (učitelji strokovno-teoretičnega in praktičnega področja).

3. REZULTATI ZA PROGRAM TEHNIK MEHATRONIKE

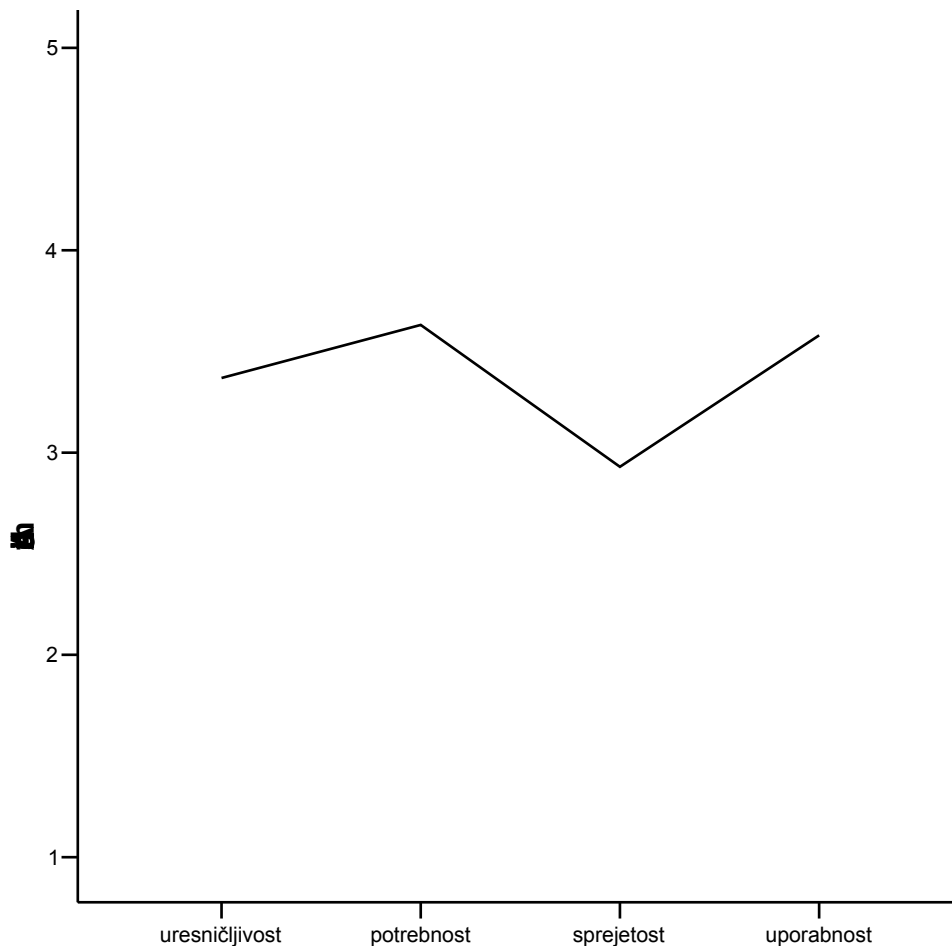
Učitelji so ocenili svoje poznavanje Koncepta vključevanja ključnih kvalifikacij v izobraževalne programe poklicnega izobraževanja. Rezultati so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2 Poznavanje dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij.

	Frekvenca	Odstotki
Koncepta ne poznam	3	4,8
Koncept delno poznam (na informativni ravni)	14	22,6
Koncept poznam	37	59,7
Zelo dobro poznam ta koncept	8	12,9
Skupaj	62	100,0

Ugotavljamo, da največ (59,7%) učiteljev pozna koncept vključevanja (tabela 2). Malo več kot ena petina (22,6%) učiteljev pa pozna koncept zgolj na informativni ravni. Zelo dobro koncept pozna le 12,9% učiteljev. Koncepta ne pozna 4,7% učiteljev. Predpostavljali smo, da je možno pričakovati razlike v stopnji poznavanja med učitelji različnih predmetnih področji, vendar je analiza križnih tabel z uporabo hi-kvadrata pokazala, da ni povezanosti med predmetnim področjem in stopnjo poznavanja koncepta ($\chi^2(3)=2,053$, $p=0,561$).

Pri drugem vprašanju so učitelji na petstopenjski lestvici ocenjevali dokument Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na 4 lastnosti, za katere menimo, da so pomembni za udejanjanje koncepta. Te lastnosti so: uresničljivost, potrebnost, sprejetost med učitelji in uporabnost koncepta. Rezultati so pokazali, da je primerjalno gledano najbolj ocenjena potrebnost koncepta (AS=3,64), sledita uporabnost (AS=3,58) in uresničljivost (AS=3,37). Najslabše je ocenjena sprejetost koncepta med učitelji (AS=2,93) (Slika 1).

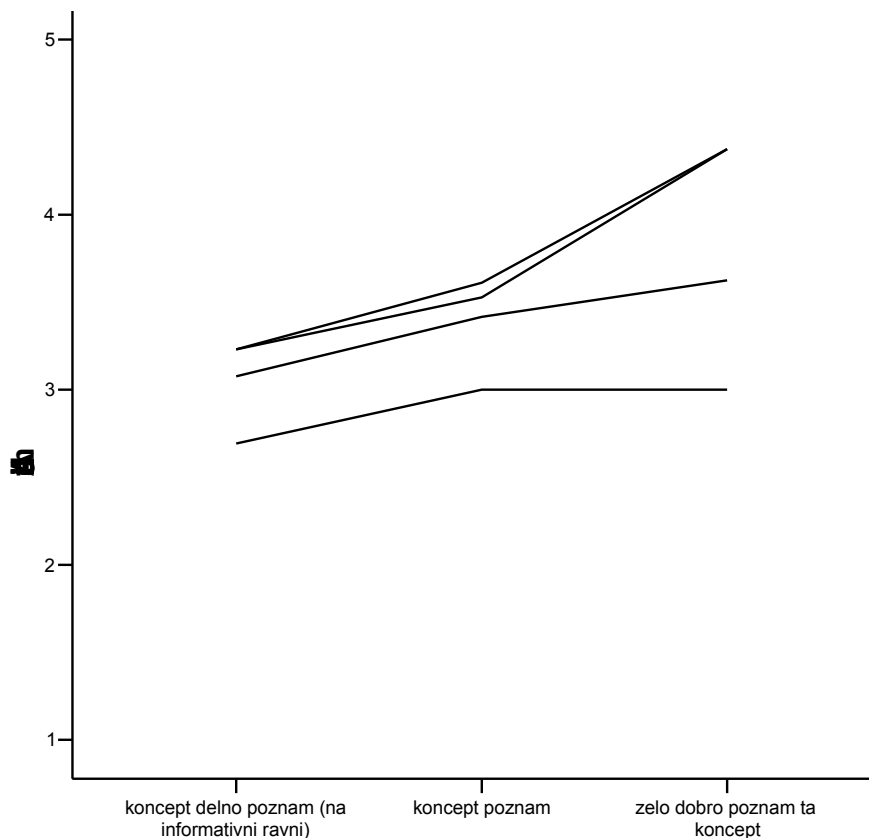
Slika 1: Povprečne ocene dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na uresničljivost, potrebnost, sprejetost in uporabnost

Primerjava ocen posameznih lastnosti glede na predmetno področje, ki ga učitelji poučujejo – splošnoizobraževalno področje ter strokovnoteoretično in področje praktičnega pouka, je pokazala, da ni statistično pomembnih razlik v ocenah.

Tabela 3 Ocene posameznih lastnosti dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na predmetno področje

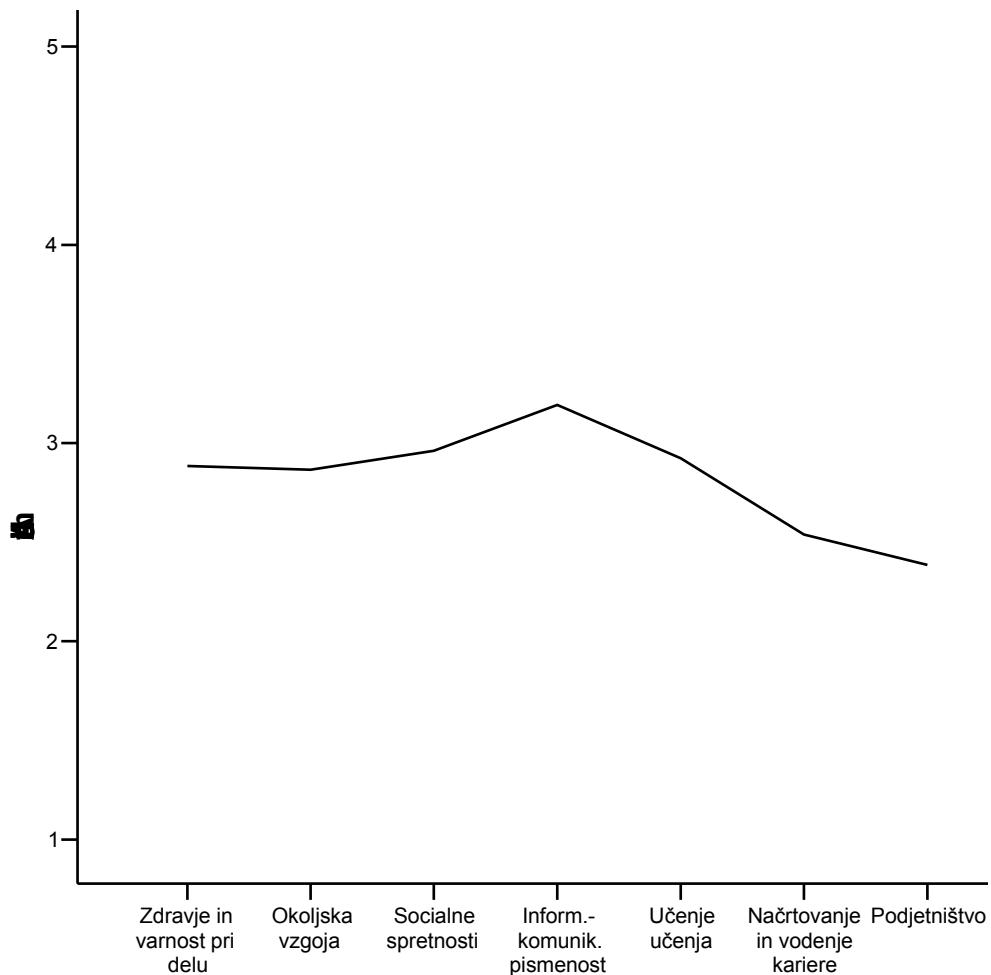
	Predmetno področje	N	Aritmetična sredina
Uresničljivost	splo.-izobr. področje	28	3,36
	strok.teoret. in pr.pouk	24	3,50
Potrebnost	splo.-izobr. področje	28	3,64
	strok.teoret. in pr.pouk	23	3,74
Sprejetost	splo.-izobr. področje	28	3,00
	strok.teoret. in pr.pouk	22	2,95
Uporabnost	splo.-izobr. področje	28	3,54
	strok.teoret. in pr.pouk	22	3,77

Slika 2: Ocene posameznih lastnosti dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na stopnjo poznavanja dokumenta.

Analiza variance je pokazala, da so ocene potrebnosti in uporabnosti dokumenta odvisne od stopnje poznavanja dokumenta. Učitelji, ki zelo dobro poznajo dokument, statistično pomembno (na petodstotni stopnji pomembnosti) višje ocenjujejo prej naštete dimenzije v primerjavi z učitelji, ki koncept poznajo oz. ga poznajo na informativni ravni. Pri oceni uresničljivosti in sprejetosti ni statistično pomembnih razlik med učitelji glede na stopnjo poznavanja dokumenta

Naslednje vprašanje, ki nas je zanimalo, je bila stopnja poznavanja katalogov posameznih IKK (Slika 3). Rezultati pokažejo, da sta slabo poznana kataloga Načrtovanje in vodenje kariere in Podjetništvo (aritmetični sredina sta 2,54 in 2,37). Ostali katalogi IKK so dobro poznani med učitelji. Najbolj je poznana IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje.

Slika 3: Ocena poznavanja katalogov posameznih IKK.

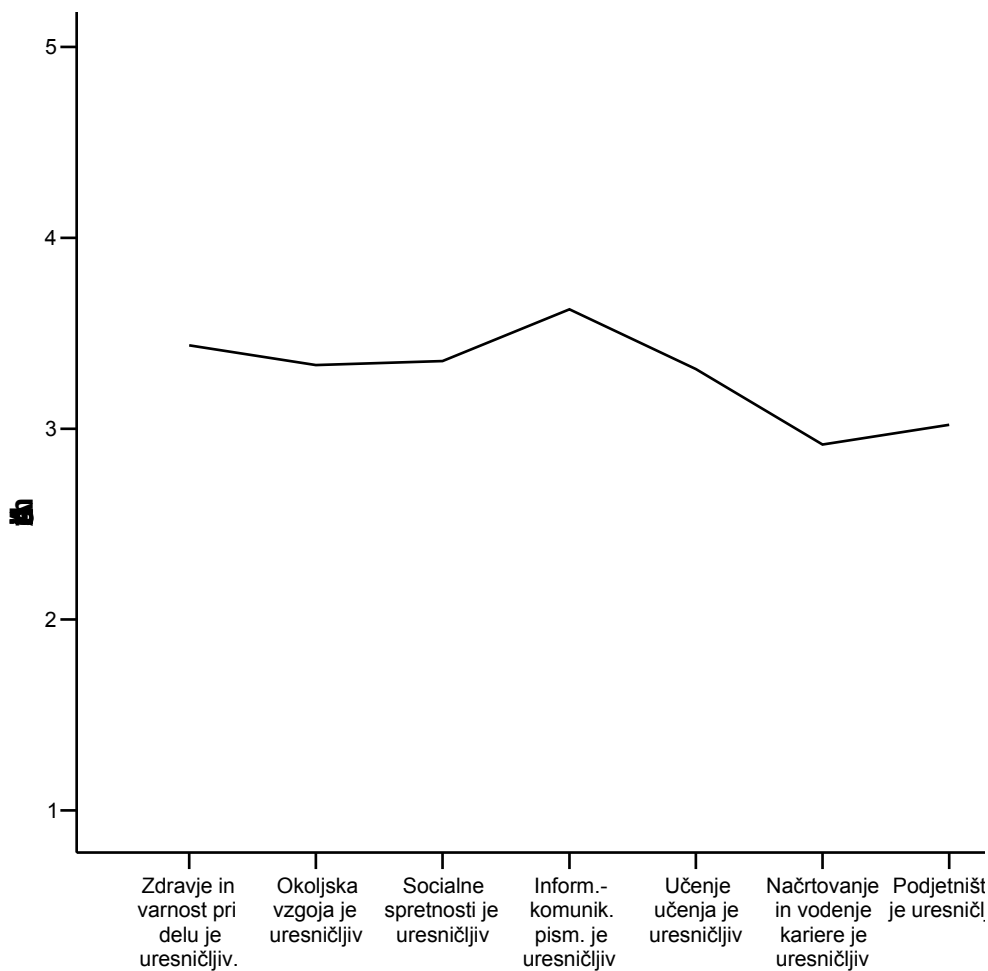

Zanimalo nas je tudi, ali je stopnja poznavanja kataloga posamezne IKK odvisna od predmetnega področja, ki ga poučuje učitelj (tabela 4). Analiza je pokazala, da se učitelji glede na posamezno področje statistično pomembno ($t=-3,017$, $df=46$, $p=0,004$) razlikujejo v oceni kataloga Zdravje in varnost pri delu. Učitelji splošnoizobraževalnega področja pomembno slabše poznajo omenjeni katalog kot njihovi kolegi, ki poučujejo strokovno-teoretično in praktično področje.

Tabela 4 Ocene poznavanja posameznih katalogov IKK po posameznih področjih.

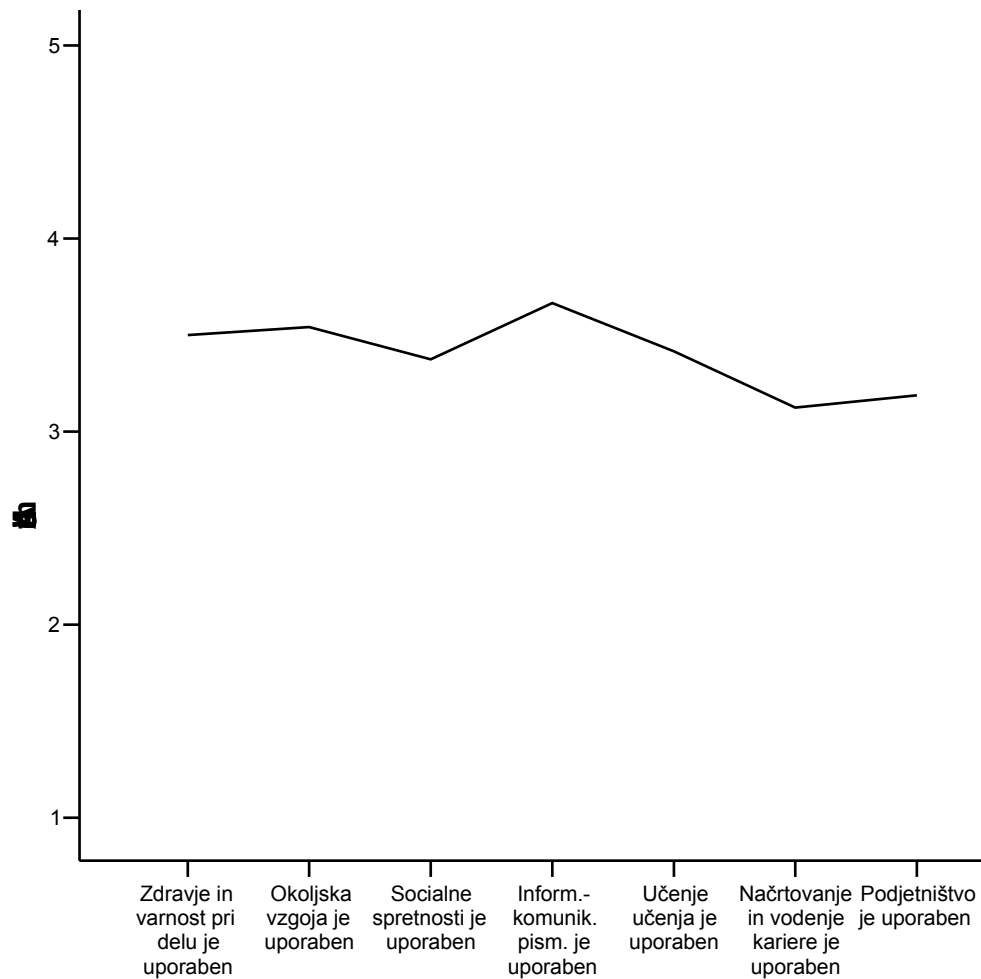
	Predmetno področje	N	Aritmetična sredina
Zdravje in varnost pri delu	splo.-izobr. področje	25	2,60
	strok.teoret. in pr.pouk	23	3,26
Okoljska vzgoja	splo.-izobr. področje	25	2,96
	strok.teoret. in pr.pouk	24	2,71
Socialne spretnosti	splo.-izobr. področje	25	3,04
	strok.teoret. in pr.pouk	24	2,92
Inform.-komunik. pismenost	splo.-izobr. področje	24	3,08
	strok.teoret. in pr.pouk	24	3,33
Učenje učenja	splo.-izobr. področje	25	3,08
	strok.teoret. in pr.pouk	25	2,76
Načrtovanje in vodenje kariere	splo.-izobr. področje	23	2,43
	strok.teoret. in pr.pouk	23	2,48
Podjetništvo	splo.-izobr. področje	24	2,21
	strok.teoret. in pr.pouk	23	2,48

Pri katalogih za posamezne IKK nas je zanimala tudi ocena lastnosti uresničljivost, uporabnost in obsežnost. Učitelji so posamezni katalog ocenili vse tri lastnosti na petstopenjski lestvici. Pri ocenjevanju uresničljivosti sta najslabše ocenjena kataloga za Načrtovanje in vodenje kariere ter Podjetništvo (Slika 4). Ta dva kataloga sta manj uresničljiva kot ostali katalogi. Najbolj pa je z vidika uresničljivosti ocenjen katalog za Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje.

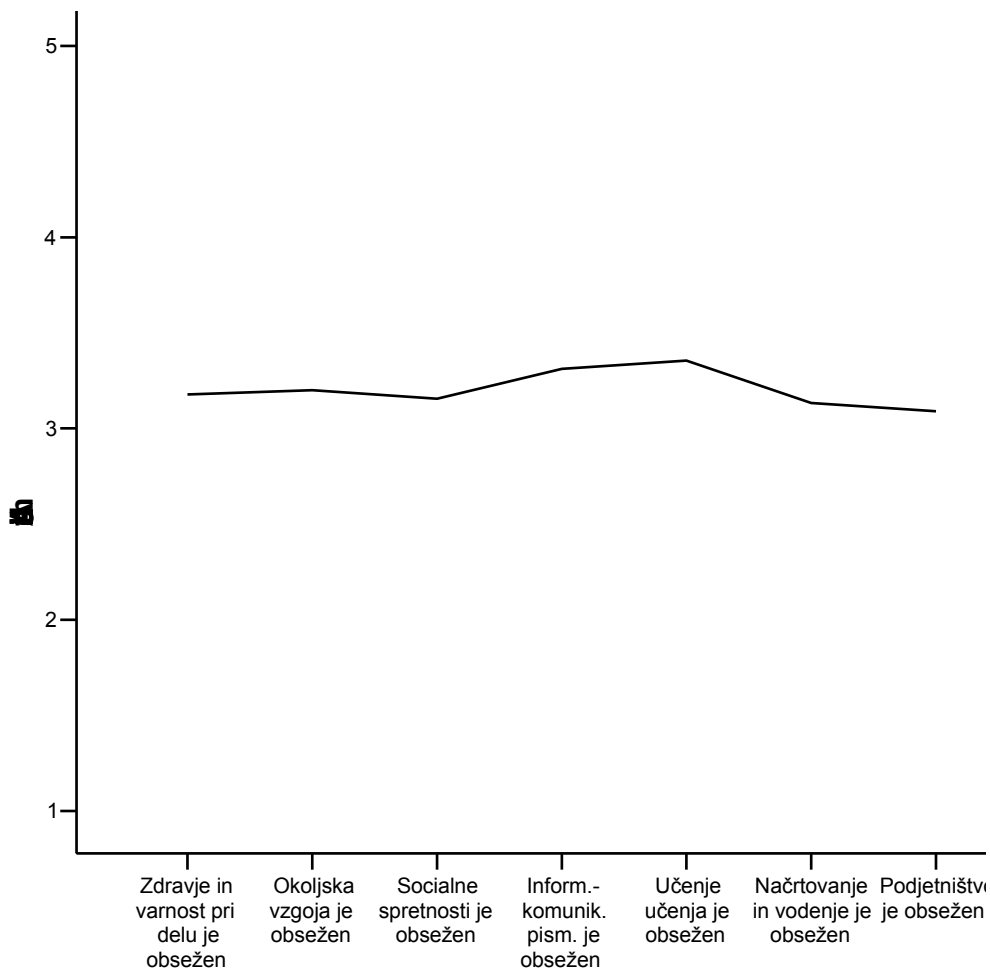
Slika 4: Ocena uresničljivosti za posamezne kataloge IKK.

Pri ocenjevanju uporabnosti sta podobno kot pri uresničljivosti najslabše ocenjena kataloga za Načrtovanje in vodenje kariere ter Podjetništvo (Slika 5). Ta dva kataloga sta ocenjena kot manj uporabna v primerjavi z ostalimi katalogi. Najbolj pa je z vidika uporabnosti ocenjen katalog za Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje.

Slika 5: Ocena uporabnosti za posamezne kataloge IKK.

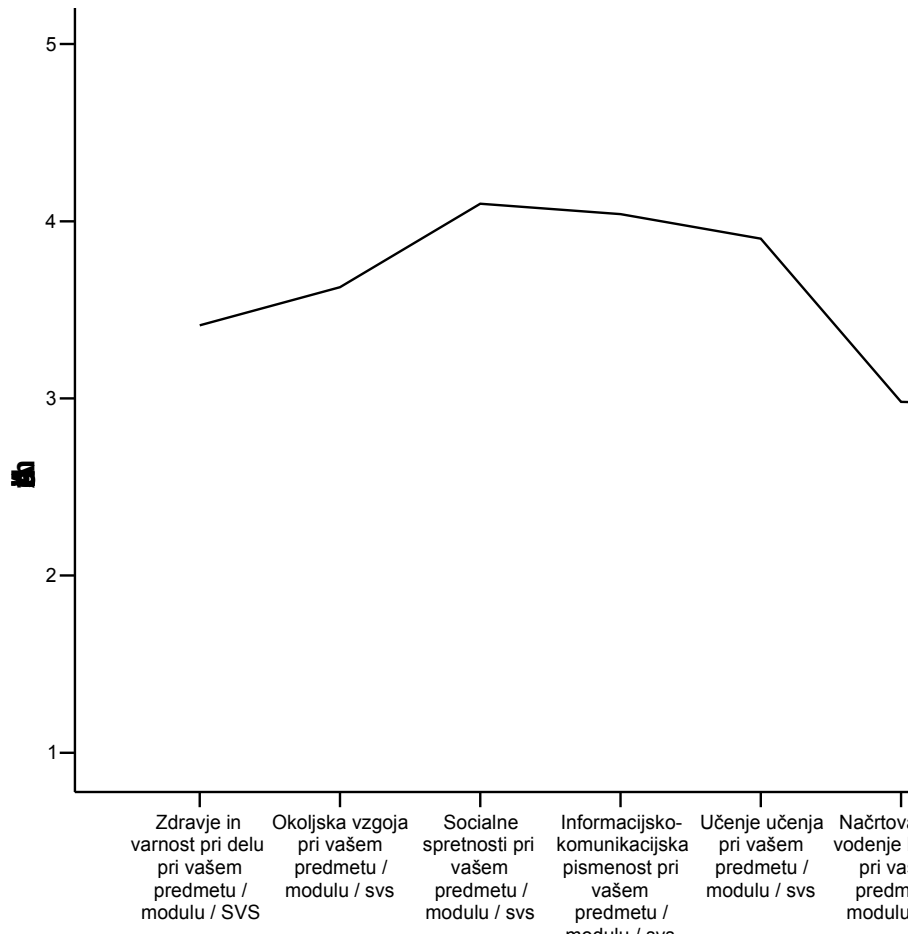
Pri ocenjevanju obsežnosti so vsi katalogi ocenjeni zelo podobno, nekoliko izstopa katalog za Učenje učenja (Slika 6).

Slika 6: Ocena obsežnosti za posamezne kataloge IKK.

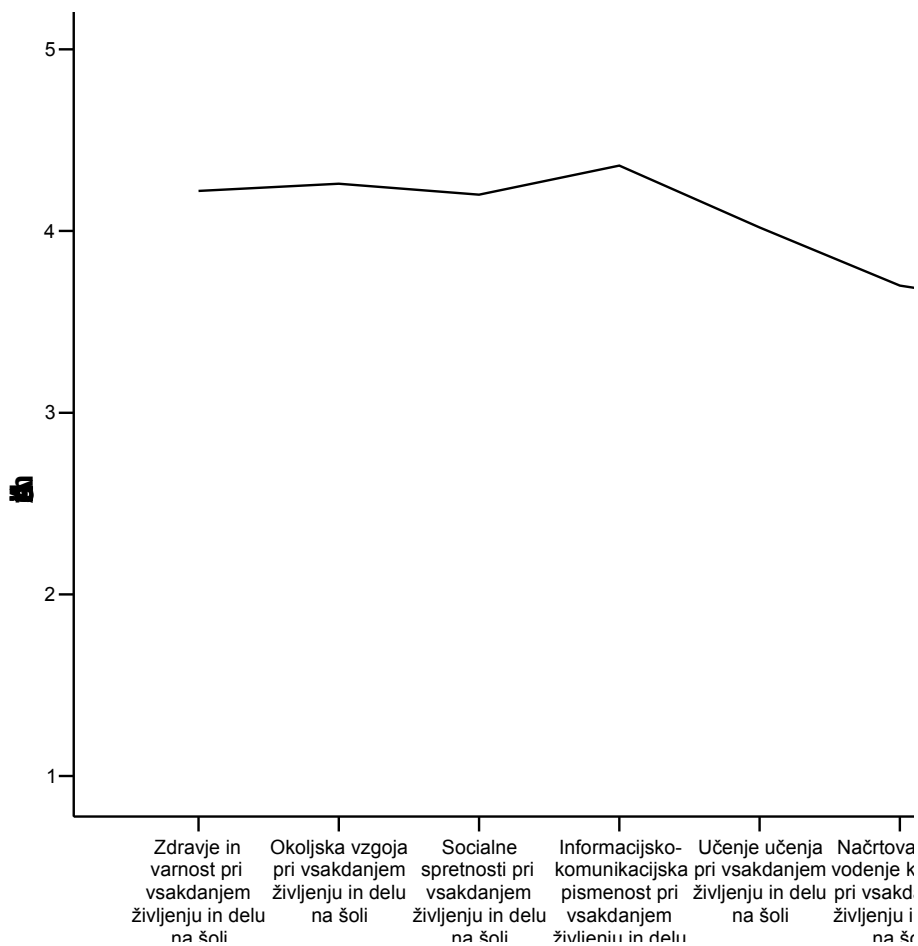
Učitelji so na petstopenjski lestvici ocenjevali pomembnost posamezne ključne kvalifikacije za dijake na treh področjih: za njihovo delo pri predmetu, za vsakdanje življenje in delo na šoli ter za opravljanje poklica).

Za delo pri predmetu (Slika 7) je za dijake najpomembnejša IKK Socialne spretnosti (AS = 4,05). Zelo blizu po pomembnosti sta še IKK Informacijsko-komunikacijska pismenost in (AS=4,02) in Učenje učenja (AS=3,89). Najmanj pomembni izmed IKK za delo pri predmetu sta IKK Podjetništvu (AS=2,92) in Načrtovanje in vodenje kariere (AS=2,98).

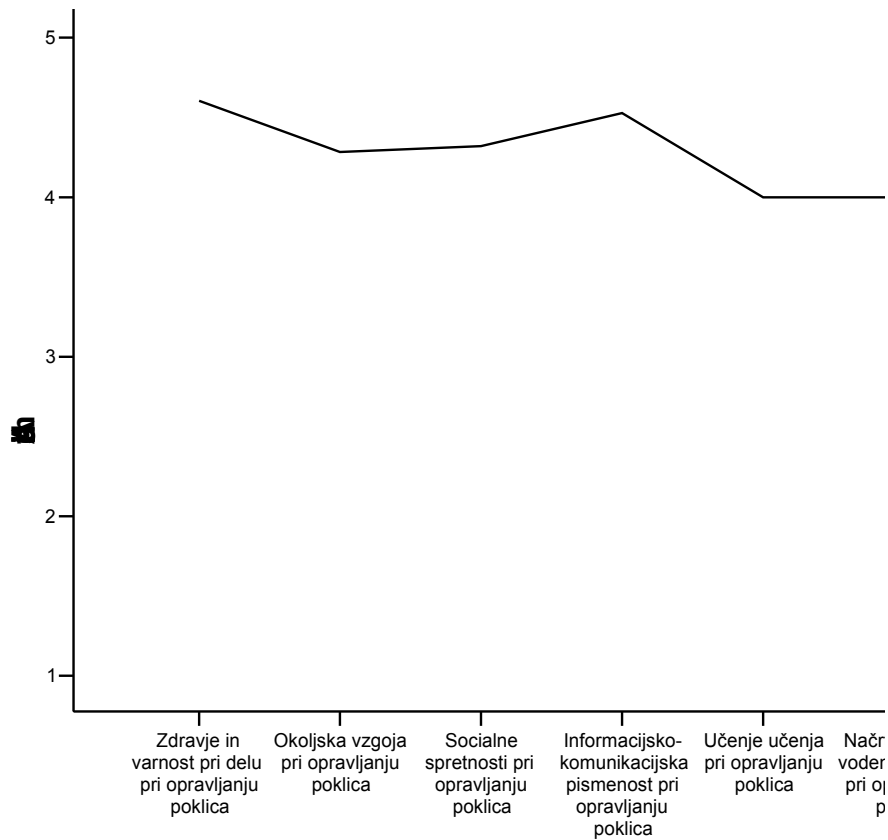
Slika 7: Ocena pomembnosti IKK za delo pri predmetu.

Za vsakdanje življenje in delo na šoli (Slika 8) je za dijake najpomembnejša IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (AS = 4,32). Pomembni sta tudi IKK Okoljska vzgoja (AS=4,27) in Socialne spretnosti ter Zdravje in varnost (obe AS=4,20). Najmanj pomembni izmed IKK za življenje in delo na šoli sta IKK Podjetništvu (AS=3,55) in Načrtovanje in vodenje kariere (AS=3,65).

Slika 8: Ocena pomembnosti IKK za vsakdanje življenje in delo na šoli.

Za opravljanje poklica (Slika 9) je za dijake najpomembnejša IKK Zdravje in varnost (AS = 4,58). Pomembni sta tudi IKK Informacijsko-komunikacijska pismenost (AS=4,49) in Socialne spretnosti (AS=4,32). Najmanj pomembni izmed IKK za opravljanje dela sta IKK Podjetništvo (AS=3,88) in Načrtovanje in vodenje kariere (AS=4,00).

Slika 9: Ocena pomembnosti IKK za opravljanje poklica.

Če primerjamo IKK po področjih pomembnosti (tabela 5) lahko ugotovimo, da so učitelji ocenili, da so vse IKK najbolj pomembna za področje opravljanja poklica. Manj pomembne so IKK za delo pri predmetu.

Tabela 5 IKK po področjih

	N	Aritmetična sredina
Zdravje in varnost pri delu pri vašem predmetu / modulu / SVS	55	3,40
Zdravje in varnost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	55	4,20
Zdravje in varnost pri delu pri opravljanju poklica	57	4,58
Okoljska vzgoja pri vašem predmetu / modulu / svs	54	3,63
Okoljska vzgoja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	55	4,27
Okoljska vzgoja pri opravljanju poklica	55	4,29
Socialne spretnosti pri vašem predmetu / modulu / svs	56	4,05
Socialne spretnosti pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	54	4,20
Socialne spretnosti pri opravljanju poklica	56	4,32
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vašem predmetu / modulu / svs	56	4,02
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	57	4,32
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri opravljanju poklica	57	4,49
Učenje učenja pri vašem predmetu / modulu / svs	55	3,89
Učenje učenja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	56	4,00
Učenje učenja pri opravljanju poklica	56	4,02
Načrtovanje in vodenje kariere pri vašem predmetu / modulu / svs	54	2,98
Načrtovanje in vodenje kariere pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	55	3,65

	N	Aritmetična sredina
Načrtovanje in vodenje kariere pri opravljanju poklica	56	4,00
Podjetništvo pri vašem predmetu / modulu / svs	53	2,92
Podjetništvo pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	53	3,55
Podjetništvo pri opravljanju poklica	56	3,88

Primerjava odgovorov med učitelji dveh predmetnih področjih je pokazala, da pri ocenjevanju nekaterih IKK glede na pomembnost pri posameznih področjih obstajajo statistično pomembne razlike (t-test). Učitelji splošnoizobraževalnega področja v primerjavi z učitelji ostalih področij ocenjujejo IKK Zdravje in varnost pri delu kot manj pomembno za delo dijakov pri predmetu. IKK Okoljska vzgoja učitelji splošnoizobraževalnega področja ocenjujejo kot pomembnejše za delo dijak na šoli in pri opravljanju poklica. Kot bolj pomembno za dijake ocenjujejo učitelji splošnoizobraževalnega področja IKK Učenje učenja na vseh treh področjih: pri predmetu, na področju vsakdanjega življenja in dela na šoli in pri opravljanju poklica IKK.

Tabela 6 Ocena pomembnosti posameznih IKK glede na predmetno področje.

	Predmetno področje	N	Aritmetična sredina
Zdravje in varnost pri delu pri vašem predmetu / modulu / SVS	splo.-izobr. področje	28	2,96
	strok.teoret. in pr.pouk	21	4,00
Zdravje in varnost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	28	4,18
	strok.teoret. in pr.pouk	21	4,19
Zdravje in varnost pri delu pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	28	4,61
	strok.teoret. in pr.pouk	22	4,59
Okoljska vzgoja pri vašem predmetu / modulu / svs	splo.-izobr. področje	28	3,89
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,33
Okoljska vzgoja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	28	4,54
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,90
Okoljska vzgoja pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	28	4,57
	strok.teoret. in pr.pouk	22	3,95
Socialne spretnosti pri vašem predmetu / modulu / svs	splo.-izobr. področje	29	4,38
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,76

	Predmetno področje	N	Aritmetična sredina
Socialne spretnosti pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	29	4,45
	strok.teoret. in pr.pouk	20	3,95
Socialne spretnosti pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	29	4,55
	strok.teoret. in pr.pouk	22	4,09
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vašem predmetu / modulu / sv	splo.-izobr. področje	29	4,03
	strok.teoret. in pr.pouk	21	4,05
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	29	4,45
	strok.teoret. in pr.pouk	21	4,19
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	29	4,66
	strok.teoret. in pr.pouk	22	4,32
Učenje učenja pri vašem predmetu / modulu / sv	splo.-izobr. področje	29	4,31
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,33
Učenje učenja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	29	4,34
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,57
Učenje učenja pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	29	4,34
	strok.teoret. in pr.pouk	22	3,64
Načrtovanje in vodenje kariere pri vašem predmetu / modulu / sv	splo.-izobr. področje	28	2,96
	strok.teoret. in pr.pouk	21	2,86
Načrtovanje in vodenje kariere pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	28	3,82
	strok.teoret. in pr.pouk	21	3,29
Načrtovanje in vodenje kariere pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	28	4,18
	strok.teoret. in pr.pouk	22	3,77
Podjetništvo pri vašem predmetu / modulu / sv	splo.-izobr. področje	28	2,68
	strok.teoret. in pr.pouk	20	3,25
Podjetništvo pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	splo.-izobr. področje	28	3,71
	strok.teoret. in pr.pouk	20	3,20
Podjetništvo pri opravljanju poklica	splo.-izobr. področje	28	4,07
	strok.teoret. in pr.pouk	22	3,68

V zvezi s konceptom ključnih kvalifikacij so nas zanimala še prepričanja učiteljev o avtonomiji vključevanja IKK v izvedbeni kurikulum, o kakovosti katalogov IKK za vključevanje v izvedbeni kurikulum ter o ocenjevanju in spremljanju IKK. Odgovori učiteljev na petstopenjski lestvici (tabela 7) so pokazali, da se učitelji v večji meri strinjajo, da je vključevanje IKK v izvedbeni kurikulum nujno prepustiti avtonomiji PUZ oz. učiteljev (AS=3,67). Bolj so neopredeljeni pri mnenju o ocenjevanju IKK (AS= 2,92) oz. njihovem spremljanju (AS = 3,25). Prav tako so učitelji bolj neopredeljeni glede mnenja o primernosti katalogov IKK za njihovo vključevanje v izvedbeni kurikulum oz. pouk (AS=3,27). Razlike v mnenjih med učitelji splošnoizobraževalnega področja in ostalih predmetnih področij so statistično pomembna samo pri mnenjih o ocenjevanju IKK. Učitelji splošnoizobraževalnega področja se bolj nagibajo k ocenjevanju IKK kot njihovi kolegi iz ostalih predmetnih področij.

Tabela 7 Ocene učiteljev o avtonomiji, kakovosti IKK, ocenjevanju in spremljanju IKK po posameznih predmetnih področjih.

Predmetno področje		Vključevanje IKK v izvedbeni kurikulum je nujno prepustiti avtonomiji PUZ oz. učiteljev.	IKK se ne ocenjuje	Katalogi IKK so dobra osnova za njihovo vključevanje v izvedbeni kurikulum in pouk	IKK se spremlja.	8. Vrednotenje stopnje usvojenosti IKK je potrebno:
splo.-izobr. področje	Aritmetična sredina	3,86	2,55	3,31	3,14	1,25
	N	29	29	29	28	28
strok.teoret. in pr.pouk	Aritmetična sredina	3,41	3,39	3,23	3,39	1,50
	N	22	23	22	23	22
Skupaj	Aritmetična sredina	3,67	2,92	3,27	3,25	1,36
	N	51	52	51	51	50

V zvezi z vrednotenjem nas je zanimalo mnenje učiteljev komu je to potrebno prepustiti (tabela 8). Večina učiteljev (78%) meni, da je vrednotenje stopnje usvojenosti IKK potrebno kombinirati z mnenji učiteljev in dijakov. Najmanj učiteljev (8%) meni, da je vrednotenje potrebno prepustiti dijakom kot samoevalvacijo. Razlike med skupinami učiteljev glede na predmetno področje niso statistično pomembne ($\chi^2(2)=2,863$, $p=0,239$).

Tabela 8 Vrednotenje usvojenosti IKK.

Vrednotenje usvojenosti IKK.			Vrednotenje stopnje usvojenosti IKK je potrebno:			Skupaj
			kombinirat i z mnenji učiteljev in dijakov	prepustiti dijakom samoevalvacijo	prepustiti učiteljem	
Predmetno področje	splo.-izobr. področje	Frekvenca	23	3	2	28
		% predmetno področje	82,1%	10,7%	7,1%	100,0%
		% vrednotenje stopnje usvojenosti IKK je potrebno:	59,0%	75,0%	28,6%	56,0%
	strok.teoret. in pr.pouk	Frekvenca	16	1	5	22
		% predmetno področje	72,7%	4,5%	22,7%	100,0%
		% vrednotenje stopnje usvojenosti IKK je potrebno:	41,0%	25,0%	71,4%	44,0%
Skupaj		Frekvenca	39	4	7	50
		% predmetno področje	78,0%	8,0%	14,0%	100,0%
		% vrednotenje stopnje usvojenosti IKK je potrebno:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Velika večina učiteljev (94,4%) v fazi načrtovanja izvedbenega kurikula vključili IKK (tabela 9). Prav tako ni statistično pomembnih razlik v odgovorih med učitelji predmetnih področji ($\chi^2(1)=0,215$, $p=0,643$).

Tabela 9 Vključevanje IKK v načrtovanje izvedbenega kurikula.

		Ali ste v načrtovanju izvedbenega kurikula vključili tudi IKK?		Skupaj	
		Da	Ne		
Predmetno področje	splo.-izobr. področje	Frekvenca	27	2	29
		% pred. področje	93,1%	6,9%	100,0%
	strok.teoret. in pr.pouk	Frekvenca	24	1	25
		% pred. področje	96,0%	4,0%	100,0%
Skupaj		Frekvenca	51	3	54
		% pred. področje	94,4%	5,6%	100,0%

Pri učiteljih, ki načrtujejo vključevanje IKK nas je zanimalo, kako pogosto posamezne IKK vključujejo v predmete, kako pogosto kot medpredmetne vsebine pri različnih predmetih, v okviru dela oddelčne skupnosti, v obliki različnih projektov šole in v program dela svetovalne službe.

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (74,5%) pogosto vključuje IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje pri delu v posamezne predmete, sledi IKK Socialne spretnosti, ki jo pogosto vključuje 66,0% učiteljev. Največ učiteljev (20,5%) nikoli ne vključuje v posamezen predmete IKK Podjetništvo, sledi Načrtovanje in vodenje kariere, ki jo nikoli ne vključuje 19,5% učiteljev (tabela 10).

Tabela 10 Pogostost vključevanja posameznik IKK v posamezne predmete.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v posameznih predmetih	Frekvenca	5	13	26	3
	%	10,6%	27,7%	55,3%	6,4%
Okoljska vzgoja v posameznih predmetih	Frekvenca	2	19	21	2
	%	4,5%	43,2%	47,7%	4,5%
Socialne spretnosti v posameznih predmetih	Frekvenca	0	13	31	3
	%	0,0%	27,7%	66,0%	6,4%
Informacijsko-komunikacijska pismenost v posameznih predmetih	Frekvenca	0	10	35	2
	%	0,0%	21,3%	74,5%	4,3%
Učenje učenja v posameznih predmetih	Frekvenca	2	13	25	4
	%	4,5%	29,5%	56,8%	9,1%
Načrtovanje in vodenje kariere v posameznih predmetih	Frekvenca	8	21	8	4
	%	19,5%	51,2%	19,5%	9,8%
Podjetništvo v posameznih predmetih	Frekvenca	9	19	10	6
	%	20,5%	43,2%	22,7%	13,6%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (48,9%) pogosto vključuje IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje kot medpredmetno povezavo, sledita Socialne spretnosti in Učenje učenja, ki ju pogosto vključuje 40,9% učiteljev. Največ učiteljev (11,6%) nikoli ne vključuje kot medpredmetno povezavo IKK Podjetništvo in Načrtovanje in vodenje kariere, ki jo nikoli ne vključuje 11,6% učiteljev (tabela 11).

Tabela 11 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot medpredmetna vsebina.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	4	24	13	4
	%	8,9%	53,3%	28,9%	8,9%
Okoljska vzgoja kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	3	23	12	4
	%	7,1%	54,8%	28,6%	9,5%
Socialne spretnosti kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	2	20	18	4
	%	4,5%	45,5%	40,9%	9,1%
Informacijsko-komunikacijska pismenost kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	0	20	22	3
	%	0,0%	44,4%	48,9%	6,7%
Učenje učenja kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	4	18	18	4
	%	9,1%	40,9%	40,9%	9,1%
Načrtovanje in vodenje kariere kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	5	24	7	7
	%	11,6%	55,8%	16,3%	16,3%
Podjetništvo kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	Frekvenca	5	27	5	6
	%	11,6%	62,8%	11,6%	14,0%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (52,5%) pogosto vključuje IKK Socialne spretnosti v okviru programa oddelčne skupnosti, sledi Učenje učenja, ki jo pogosto vključuje 42,5% učiteljev. Največ učiteljev (22,5%) nikoli ne vključuje v okvir programa oddelčne skupnosti IKK Podjetništvo, sledi Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje, ki jo nikoli ne vključuje 17,5% učiteljev (tabela 12).

Tabela 12 Pogostost vključevanja posameznik IKK v okviru programa oddelčne skupnosti.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	6	17	9	8
	%	15,0%	42,5%	22,5%	20,0%
Okoljska vzgoja v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	2	22	7	8
	%	5,1%	56,4%	17,9%	20,5%
Socialne spretnosti v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca		13	21	6
	%		32,5%	52,5%	15,0%
Informacijsko-komunikacijska pismenost v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	7	13	13	7
	%	17,5%	32,5%	32,5%	17,5%
Učenje učenja v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	2	14	17	7
	%	5,0%	35,0%	42,5%	17,5%
Načrtovanje in vodenje kariere v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	5	20	5	9
	%	12,8%	51,3%	12,8%	23,1%

Podjetništvo v okviru programa oddelčne skupnosti	Frekvenca	9	20	4	7
	%	22,5%	50,0%	10,0%	17,5%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (41,5%) pogosto vključuje IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje kot del odprtega kurikula, sledi IKK Socialne spretnosti, ki jo pogosto vključuje 36,6% učiteljev. Največ učiteljev (17,5%) nikoli ne vključuje kot del odprtega kurikula IKK Načrtovanje in vodenje kariere, sledi Podjetništvo, ki jo nikoli ne vključuje 17,1% učiteljev (tabela 13).

Tabela 13 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot del odprtega kurikula.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu kot del odprtega kurikula	Frekvenca	6	12	10	13
	%	14,6%	29,3%	24,4%	31,7%
Okoljska vzgoja kot del odprtega kurikula	Frekvenca	4	15	11	12
	%	9,5%	35,7%	26,2%	28,6%
Socialne spretnosti kot del odprtega kurikula	Frekvenca	5	9	15	12
	%	12,2%	22,0%	36,6%	29,3%
Informacijsko-komunikacijska pismenost kot del odprtega kurikula	Frekvenca	1	11	17	12
	%	2,4%	26,8%	41,5%	29,3%
Učenje učenja kot del odprtega kurikula	Frekvenca	3	14	10	13
	%	7,5%	35,0%	25,0%	32,5%
Načrtovanje in vodenje kariere kot del odprtega kurikula	Frekvenca	7	15	6	12
	%	17,5%	37,5%	15,0%	30,0%

Podjetništvo kot del odprtega kurikula	Frekvenca	7	17	7	10
	%	17,1%	41,5%	17,1%	24,4%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (55,6%) pogosto vključuje IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje v obliki različnih projektov šole, sledi IKK Socialne spretnosti, ki jo pogosto vključuje 50% učiteljev. Največ učiteljev (12,5%) nikoli ne vključuje IKK Načrtovanje in vodenje kariere v obliki različnih projektov šole, sledi Podjetništvo, ki jo nikoli ne vključuje 11,4% učiteljev (tabela 14).

Tabela 14 Pogostost vključevanja posameznik IKK v obliki različnih projektov šole.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v obliki različnih projektov šole	Frekvenca		19	16	7
	%		45,2%	38,1%	16,7%
Okoljska vzgoja v obliki različnih projektov šole	Frekvenca		17	18	6
	%		41,5%	43,9%	14,6%
Socialne spretnosti v obliki različnih projektov šole	Frekvenca		15	21	6
	%		35,7%	50,0%	14,3%
Informacijsko-komunikacijska pismenost v obliki različnih projektov šole	Frekvenca		13	25	7
	%		28,9%	55,6%	15,6%
Učenje učenja v obliki različnih projektov šole	Frekvenca	2	15	19	6
	%	4,8%	35,7%	45,2%	14,3%
Načrtovanje in vodenje kariere v obliki različnih projektov šole	Frekvenca	5	17	11	7
	%	12,5%	42,5%	27,5%	17,5%

Podjetništvo v obliki različnih projektov šole	Frekvenca	5	22	9	8
	%	11,4%	50,0%	20,5%	18,2%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (43,2%) pogosto vključuje IKK Učenje učenja kot del programa svetovalne službe, sledi IKK Socialne spretnosti, ki jo pogosto vključuje 34,9% učiteljev. Največ učiteljev (22%) nikoli ne vključuje IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje kot del programa svetovalne službe, sledi Podjetništvo, ki jo nikoli ne vključuje 19,5% učiteljev (tabela 15).

Tabela 15 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot del programa svetovalne službe.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	4	12	4	21
	%	9,8%	29,3%	9,8%	51,2%
Okoljska vzgoja kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	5	13	4	18
	%	12,5%	32,5%	10,0%	45,0%
Socialne spretnosti kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	3	10	15	15
	%	7,0%	23,3%	34,9%	34,9%
Informacijsko-komunikacijska pismenost kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	9	10	5	17
	%	22,0%	24,4%	12,2%	41,5%
Učenje učenja kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	2	13	19	10
	%	4,5%	29,5%	43,2%	22,7%
Načrtovanje in vodenje kariere kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	3	14	12	13
	%	7,1%	33,3%	28,6%	31,0%
Podjetništvo kot del programa svetovalne službe	Frekvenca	8	13	2	18
	%	19,5%	31,7%	4,9%	43,9%

Učitelji so na štiristopenjski lestvici ocenjevali primernost posameznih pristopov za izvajanje IKK. Ti pristopi so:

- učiteljeva razlaga,
- razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijakov,
- projektno učno delo,
- problemski pouk,
- mentorski pouk.

Učitelji so ocenili, da sta najbolj primerna pristopa za izvajanje IKK projektno učno delo (AS=3,63) in razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijaka (AS=3,58); manj je primerna učiteljeva razlaga (AS=2,88) (tabela 16).

Tabela 16 Primernost posameznih pristopov za izvajanje IKK glede na predmetno področje.

Predmetno področje		Učiteljeva razlaga	Razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijakov	Projektno učno delo	Problemski pouk	Mentorski pouk
splo.-izobr. področje	Aritmetična sredina	2,85	3,50	3,61	3,50	3,21
	N	27	28	28	28	28
strok.teoret. in pr.pouk	Aritmetična sredina	2,92	3,67	3,67	3,30	3,09
	N	24	24	24	23	23
Skupaj	Aritmetična sredina	2,88	3,58	3,63	3,41	3,16
	N	51	52	52	51	51

Zanimale so nas tudi razlike v oceni primernosti posameznih pristopov med učitelji splošnoizobraževalnega področja, strokovno-teoretičnega in področja praktičnega pouka. Ni statistično pomembnih razlik (t-test) med učitelji predmetnih področji pri ocenah primernosti posameznih pristopov.

Podobno smo ugotavljali tudi primernost posameznih oblik dela za izvajanje IKK. Učitelji so na štiristopenjski lestvici ocenjevali primernost:

- individualnega dela dijaka,
- dela v dvojicah,
- dela v skupinah znotraj oddelka,
- dela v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov,
- dela s celim oddelkom.

Učitelji so ocenili, da sta najbolj primerni obliki dela za izvajanje IKK delo v skupinah znotraj oddelka (AS=3,42) in delo v dvojicah (AS=3,20); manj primerni sta obliki dela s celim oddelkom (AS=2,51) in delo v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov (AS=2,59) (tabela 17).

Tabela 17 Primernost posameznih oblik dela za izvajanje IKK glede na predmetno področje.

Predmetno področje		Individualno delo	Delo v dvojicah	Delo v skupinah znotraj oddelka	Delo v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov	Delo s celim oddelkom
splo.-izobr. področje	Aritmetična sredina	2,74	3,22	3,44	2,70	2,52
	N	27	27	27	27	27
strok.teoret. in pr.pouk	Aritmetična sredina	2,96	3,17	3,39	2,45	2,50
	N	23	23	23	22	22
Skupaj	Aritmetična sredina	2,84	3,20	3,42	2,59	2,51
	N	50	50	50	49	49

Zanimale so nas tudi razlike v oceni primernosti posameznih oblik dela med učitelji med učitelji splošnoizobraževalnega področja, strokovno-teoretičnega in področja praktičnega pouka. Analiza razlik s t-testom je pokazala, da v oceni primernosti posameznih oblikah dela ni statistično pomembnih razlik med učitelji obeh skupin.

Pri uresničevanju ciljev IKK je velika večina učiteljev (83%) mnenja, da ni potrebno uresničevati vseh ciljev, ker cilje pri posameznih IKK lahko izbirajo (tabela 18).

Tabela 18 Uresničevanje ciljev IKK

	Frekvence	Odstotki
Da, v celoti	4	7,5
Ne, ker lahko izbiram cilje in vsebine posamezne IKK	44	83,0
Ne vem	5	9,4
Skupaj	53	100,0

Učitelji so na petstopenjski lestvici ocenjevali s usposobljenost za načrtovanje izvajanja IKK, za izvajanje IKK in za njihovo spremljanje. Ocenili so, da so na področju načrtovanja najbolj usposobljeni za načrtovanje izvajanja IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje in najmanj za IKK Podjetništvo (tabela 19).

Tabela 19 Ocena usposobljenosti za načrtovanje izvajanja IKK.

	Predmetno področje					
	splo.-izobr. področje		strok.teoret. in pr.pouk		Skupaj	
	Aritmetična sredina	N	Aritmetična sredina	N	Aritmetična sredina	N
Zdravje in varnost pri delu za načrtovanje.	3,00	25	3,64	22	3,30	47
Okoljska vzgoja za načrtovanje	3,52	25	3,50	22	3,51	47
Socialne spretnosti za načrtovanje	3,50	26	3,27	22	3,40	48
Informacijsko-komunikacijska pismenost za načrtovanje	3,54	26	4,05	22	3,77	48
Učenje učenja za načrtovanje	3,58	26	3,18	22	3,40	48
Načrtovanje in vodenje kariere za načrtovanje	2,68	25	3,00	22	2,83	47
Podjetništvo za načrtovanje	2,50	26	3,05	21	2,74	47

Zanimale so nas tudi razlike v ocenah usposobljenosti za načrtovanje izvajanja IKK med učitelji predmetnih področji. Pokazale so se statistično pomembne razlike med učitelji splošnoizobraževalnega področja, strokovno-teoretičnega in področja praktičnega pouka v oceni usposobljenosti za načrtovanje IKK Zdravje in varnost pri delu ($t=-2,084$, $df=45$, $p=0,043$). Učitelji ostalih predmetov so se ocenili kot bolj usposobljene za načrtovanje te IKK.

Na področju izvajanja IKK so učitelji najbolj usposobljeni za izvajanje Informacijsko komunikacijskega opismenjevanja, Okoljske vzgoje, Socialne spretnosti; najmanj pa za izvajanje Načrtovanja kariere in Podjetništva (tabela 20).

Tudi pri področju izvajanja IKK so nas zanimale razlike v ocenah usposobljenosti med učitelji predmetnih področji. Učitelji splošnoizobraževalnega področja so se ocenili kot manj usposobljene za izvajanje IKK Zdravje in varnost pri delu ($t=-2,916$, $df=45$, $p=0,006$) v primerjavi z učitelji ostalih predmetnih področij. Pri oceni usposobljenosti za izvajanje ostalih IKK ni statistično pomembnih razlik med učitelji.

Tabela 20 Ocena usposobljenosti za izvajanje IKK.

	Predmetno področje					
	splo.-izobr. področje		strok.teoret. in pr.pouk		Skupaj	
	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N
Zdravje in varnost pri delu za izvajanje	3,04	25	3,91	22	3,45	47
Okoljska vzgoja za izvajanje	3,56	25	3,59	22	3,57	47
Socialne spretnosti za izvajanje	3,62	26	3,5	22	3,56	48
Informacijsko-komunikacijska pismenost za izvajanje	3,54	26	4,09	22	3,79	48
Učenje učenja za izvajanje	3,65	26	3,23	22	3,46	48
Načrtovanje in vodenje kariere za izvajanje	2,64	25	3,23	22	2,91	47
Podjetništvo za izvajanje	2,5	26	3,09	22	2,77	48

Na področju spremljanja IKK so učitelji najbolj usposobljeni za spremljanje IKK Informacijsko komunikacijsko opismenjevanje in IKK Okoljska vzgoja; najmanj pa za izvajanje Načrtovanja kariere in Podjetništva (tabela 21).

Tabela 21 Ocena usposobljenosti za spremljanje IKK.

	Predmetno področje					
	splo.-izobr. področje		strok.teoret. in pr.pouk		Skupaj	
	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N
Zdravje in varnost pri delu za spremljanje	3	25	3,86	22	3,4	47
Okoljska vzgoja za spremljanje	3,56	25	3,64	22	3,6	47
Socialne spretnosti za spremljanje	3,5	26	3,48	21	3,49	47
Informacijsko-komunikacijska pismenost za spremljanje	3,54	26	3,91	22	3,71	48
Učenje učenja za spremljanje	3,58	26	3,27	22	3,44	48
Načrtovanje in vodenje kariere za spremljanje	2,68	25	3,09	22	2,87	47
Podjetništvo za spremljanje	2,5	26	3,05	22	2,75	48

Tudi pri področju spremljanja IKK so nas zanimale razlike v ocenah usposobljenosti med učitelji predmetnih področji. Učitelji splošnoizobraževalnega področja so se ocenili kot manj usposobljene za spremljanje IKK Zdravje in varnost pri delu ($t=-2,843$, $df=45$, $p=0,007$) v primerjavi z učitelji strokovno-teoretičnega področja in področja praktičnega pouka.. Pri oceni usposobljenosti za izvajanje ostalih IKK ni razlik med učitelji.

Učitelji vidijo najmanj prednosti pri izvajanju IKK v kakovostnejšem znanju (tabela 22).

Tabela 22 Prednosti pri izvajanju IKK.

		Da	Ne
Prednosti - medpredmetno povezovanje	f	56	3
	f%	94,9%	5,1%
Prednosti - povezovanje prakse s teorijo	f	58	1
	f%	98,3%	1,7%
Prednosti - povezovanje učiteljev med seboj	f	58	1
	f%	98,3%	1,7%
Prednosti - kakovostnejše znanje dijakov	f	37	16
	f%	69,8%	30,2%

Učitelji vidijo največ ovir v prevelikem številu dijakov v razredu (tabela 23).

Tabela 23 Ovire pri izvajanju IKK.

		da	ne
Ovire - preveliko število dijakov v razredu	f	54	5
	f%	91,5%	8,5%
Ovire - slaba organizacija dela na šoli	f	19	34
	f%	35,8%	64,2%
Ovire - premalo časa za izvajanje	f	45	13
	f%	77,6%	22,4%
Ovire - ni smernic za delo od CPI in ZŠ	f	31	19
	f%	62,0%	38,0%

INTERVJU

V intervjuju je sodelovalo 8 učiteljev oziroma učiteljic. Štirje učitelji poučuje splošno izobraževalne vsebine, dva na področju strokovno teoretičnih vsebin in dva na področju praktičnega pouka. Predstavljena je sinteza odgovorov učiteljev na vprašanja iz intervjuja:

- Seznanitev z IKK je bila na izobraževanjih za nove programe. Samo učitelji tujih jezikov so imeli nekaj delavnic na to temo, sicer pa je seznanjenost površna, še najslabše je pri učiteljih praktičnega pouka. Učitelji so imeli samo eno predavanje s strani CPI in to je več ali manj vse.

- Vsi učitelji vedo, da so KK »mehke vsebine«, ki jih naj vključujejo v svoje delo. Čeprav je v dokumentu Izvedbeni kurikulum posebna rubrika za IKK, kjer bi se naj načrtovalo vključevanje le-teh v delo v razredu, so te rubrike večinoma prazne ali neobdelane ali kar tako.
- Učitelji največ vključujejo socialne veščine – splošni predmeti, podjetništvo – praktični pouk, ter skrb za komunikacijsko usposobljenost (tuji jeziki) strokovni predmeti.
- IKK se izvajajo sproti, v okviru izvajanja rednih vsebin. Lažje jih je izvajati v manjših skupinah, ker je delo tam bolj individualno in ni potrebna strogost pri izvajanju pouka. To je praktični pouk, laboratorijske vaje in strokovni predmeti z manjšimi skupinami. Vendar pa je tu seznanjenost z IKK slabša kot pri splošnih predmetih, kjer pa je izvajanje zaradi večjih skupin težje.
- Učitelji bi predvsem potrebovali konkretne primere vključevanja KK v delo v razredu. Ne potrebujejo teorije – morda boljše seznanitev s katalogi IKK – potrebujejo pa primere. Jezijo se na delavnice, ki se odvijajo brez poprejšnje strokovne razlage, posredovanih primerov in razjasnitve dilem.

4. REZULTATI ZA PROGRAM TEHNIK OBLIKOVANJA

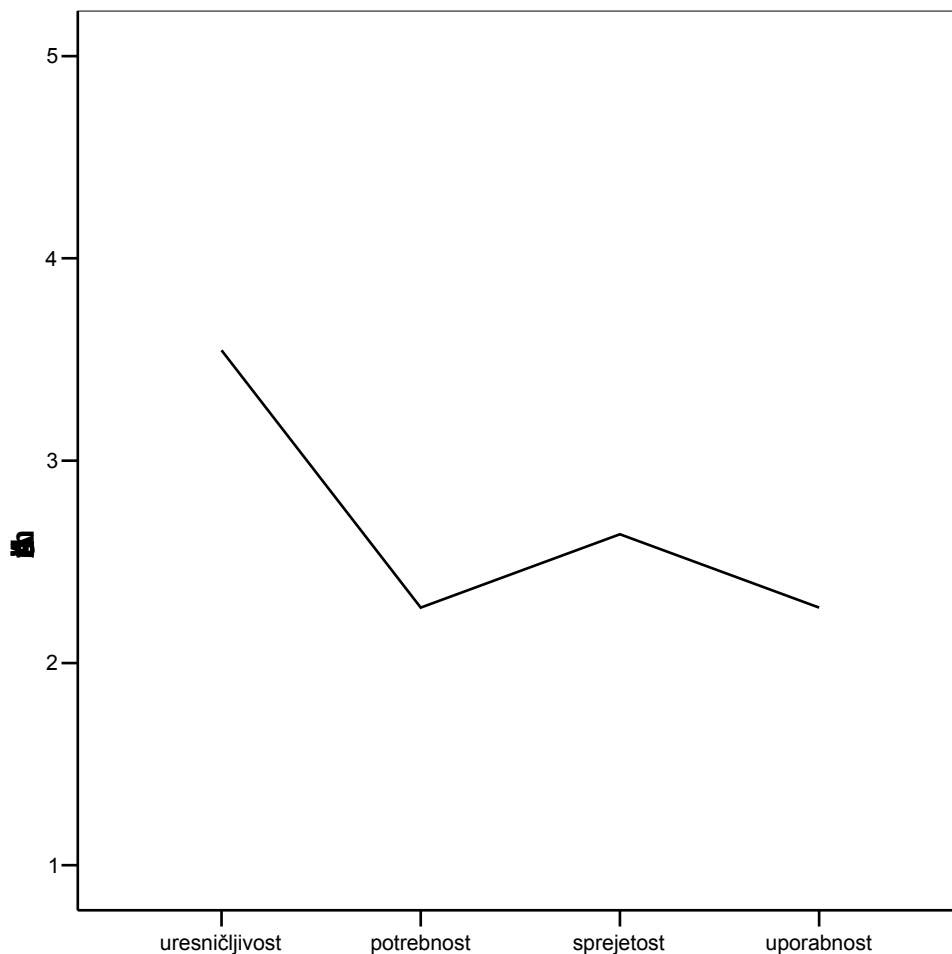
Učitelji so ocenili svoje poznavanje Koncepta vključevanja ključnih kvalifikacij v izobraževalne programe poklicnega izobraževanja. Rezultati so prikazani v tabeli 1.

Tabela 1 Poznavanje dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij.

	Frekvenca	Odstotki
Koncepta ne poznam	1	4,3
Koncept delno poznam (na informativni ravni)	5	21,7
Koncept poznam	15	65,2
Zelo dobro poznam ta koncept	2	8,7
Skupaj	23	100,0

Ugotavljamo, da največ učiteljev (15) pozna koncept vključevanja. Pet učiteljev pa pozna koncept zgolj na informativni ravni (eden ga sploh ne pozna). Zelo dobro koncept poznata le 2 učitelja.

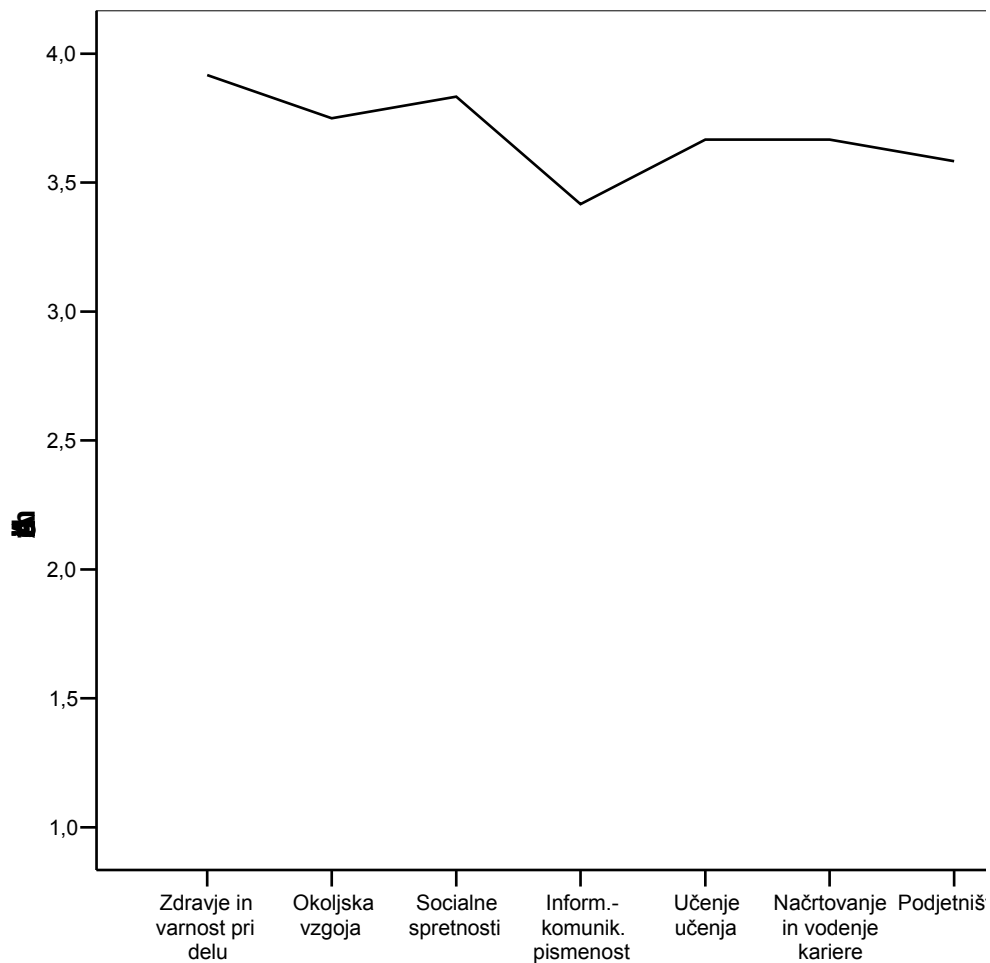
Pri drugem vprašanju so učitelji na petstopenjski lestvici ocenjevali dokument Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na 4 lastnosti, za katere menimo, da so pomembni za udejanjanje koncepta. Te lastnosti so: uresničljivost, potrebnost, sprejetost med učitelji in uporabnost koncepta. Rezultati so pokazali, da je primerjalno gledano najbolj ocenjena uresničljivost koncepta (AS=3,46), sledita sprejetost koncepta med učitelji (AS=2,64) in potrebnost (AS=2,38). Najslabše je ocenjena uporabnost koncepta (AS=2,27) (Slika 1).

Slika 1: Povprečne ocene dokumenta Koncept vključevanja ključnih kvalifikacij glede na uresničljivost, potrebnost, sprejetost in uporabnost

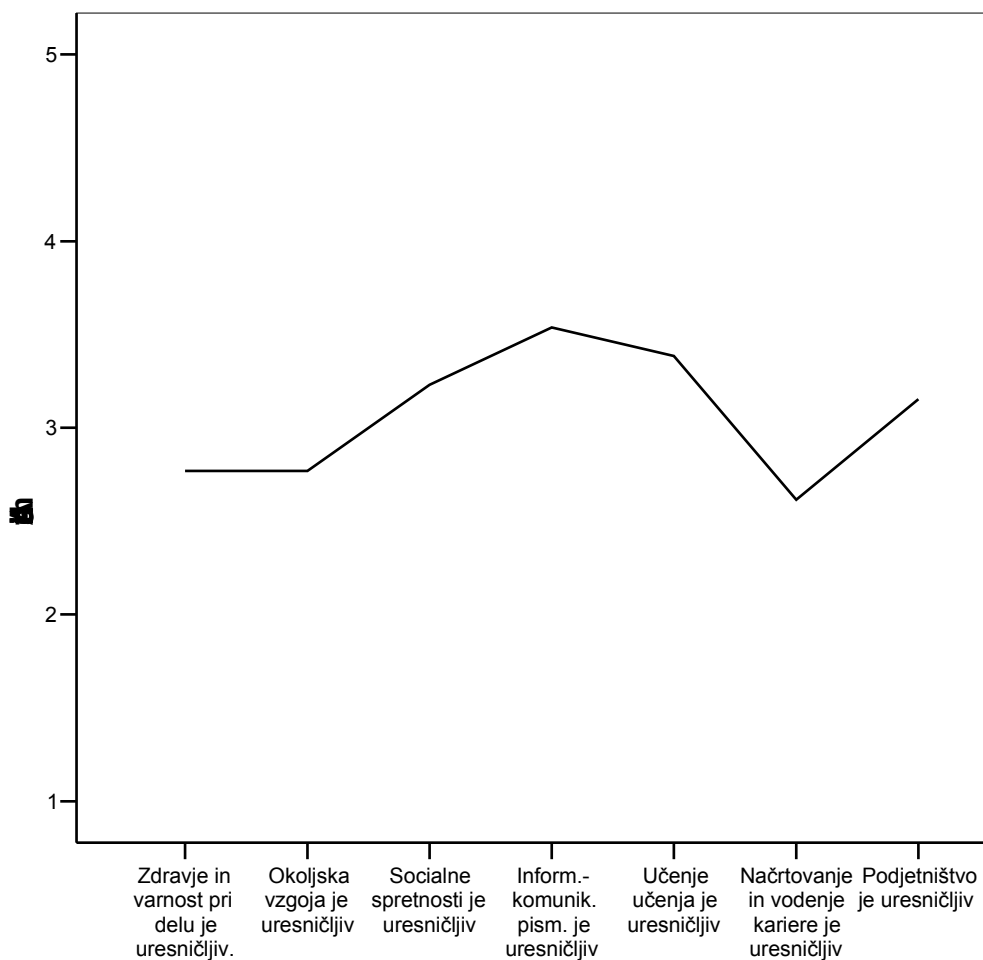

Naslednje vprašanje, ki nas je zanimalo, je bila stopnja poznavanja katalogov posameznih IKK (Slika 2). Rezultati pokažejo, da sta slabo poznana kataloga IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje in Podjetništvo (aritmetični sredina sta 3,38 in 3,58). Ostali katalogi IKK so dobro poznani med učitelji. Najbolj je poznan IKK Zdravje in varnost pri delu (AS=3,92).

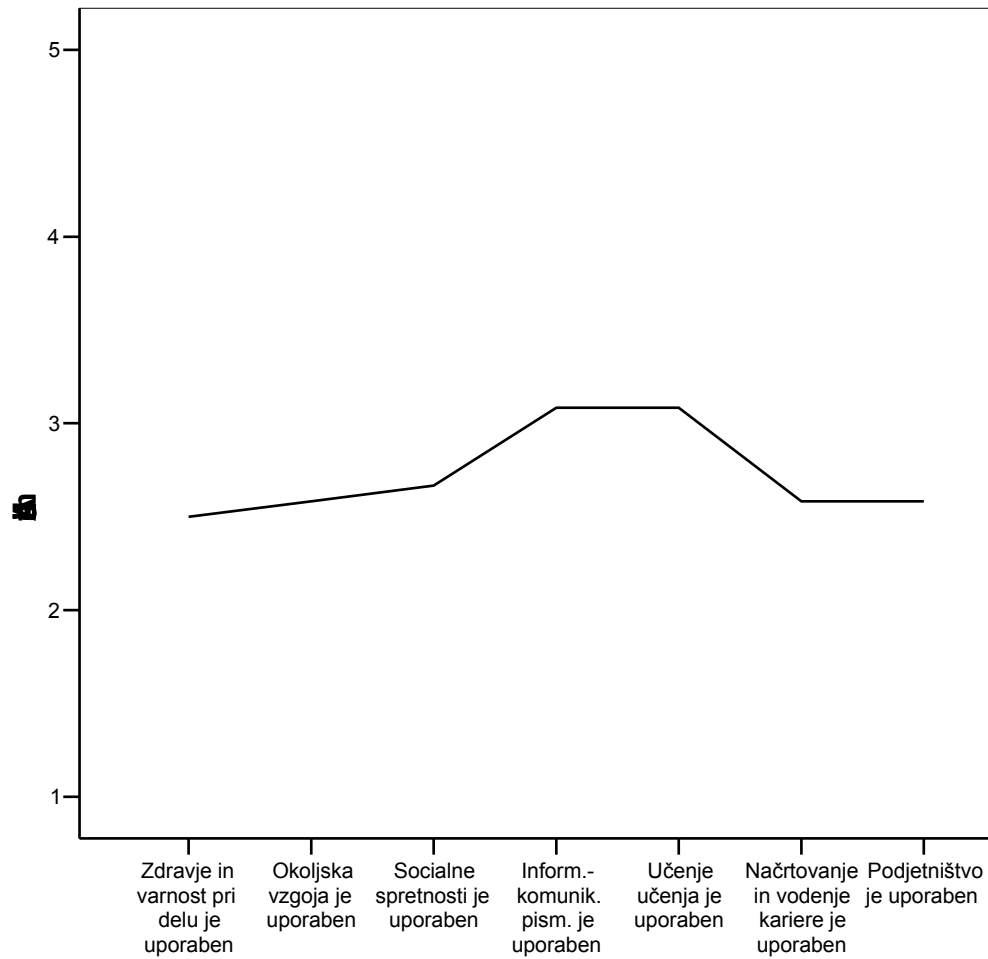
Slika 2: Ocena poznavanja katalogov posameznih IKK.

Pri katalogih za posamezne IKK nas je zanimala tudi ocena lastnosti uresničljivost, uporabnost in obsežnost. Učitelji so posamezni katalog ocenili vse tri lastnosti na petstopenjski lestvici. Pri ocenjevanju uresničljivosti so najslabše ocenjeni katalogi za Načrtovanje in vodenje kariere, Zdravje in varnost ter Okoljska vzgoja (Slika 3). Ti trije katalogi so manj uresničljivi kot ostali katalogi. Najbolj pa je z vidika uresničljivosti ocenjen katalog za Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje.

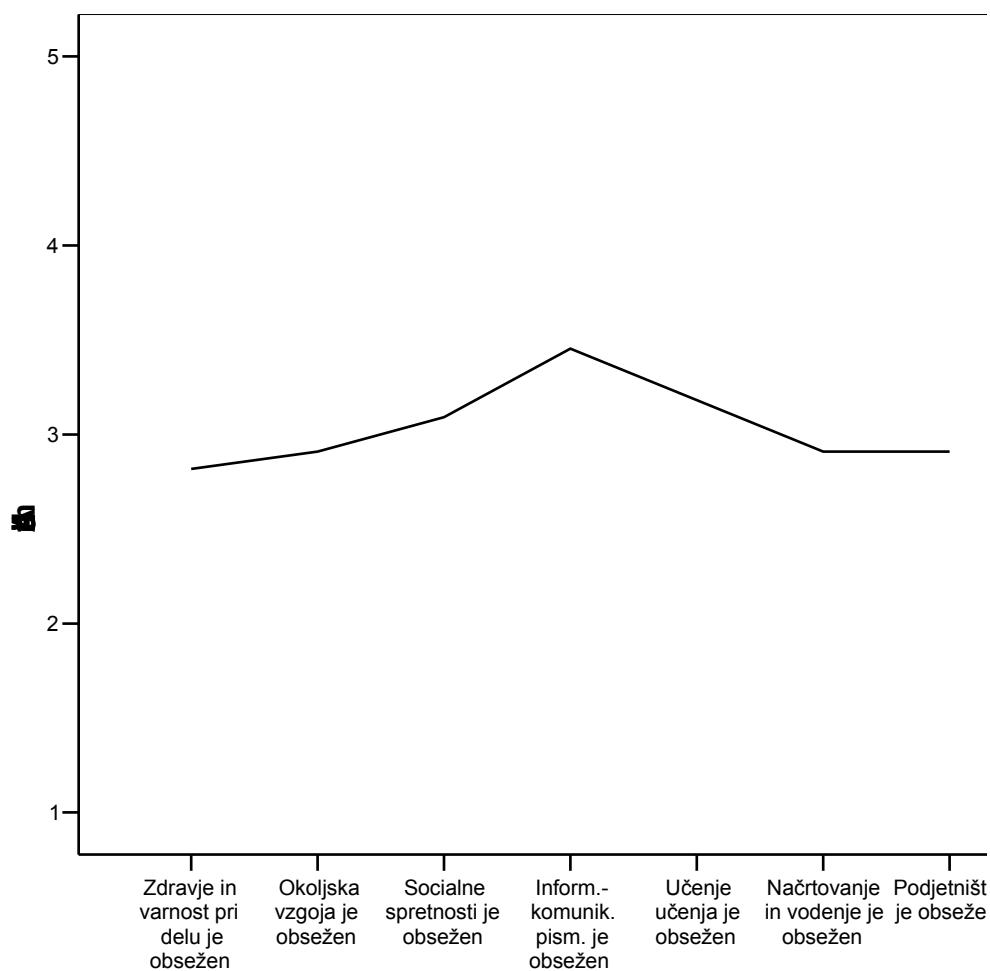
Slika 3: Ocena uresničljivosti za posamezne kataloge IKK.

Pri ocenjevanju uporabnosti so najslabše ocenjeni katalogi za Zdravje in varnost, Načrtovanje in vodenje kariere ter Podjetništvo (Slika 4). Najbolj pa sta z vidika uporabnosti ocenjen kataloga za Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje in Učenje učenja.

Slika 4: Ocena uporabnosti za posamezne kataloge IKK.

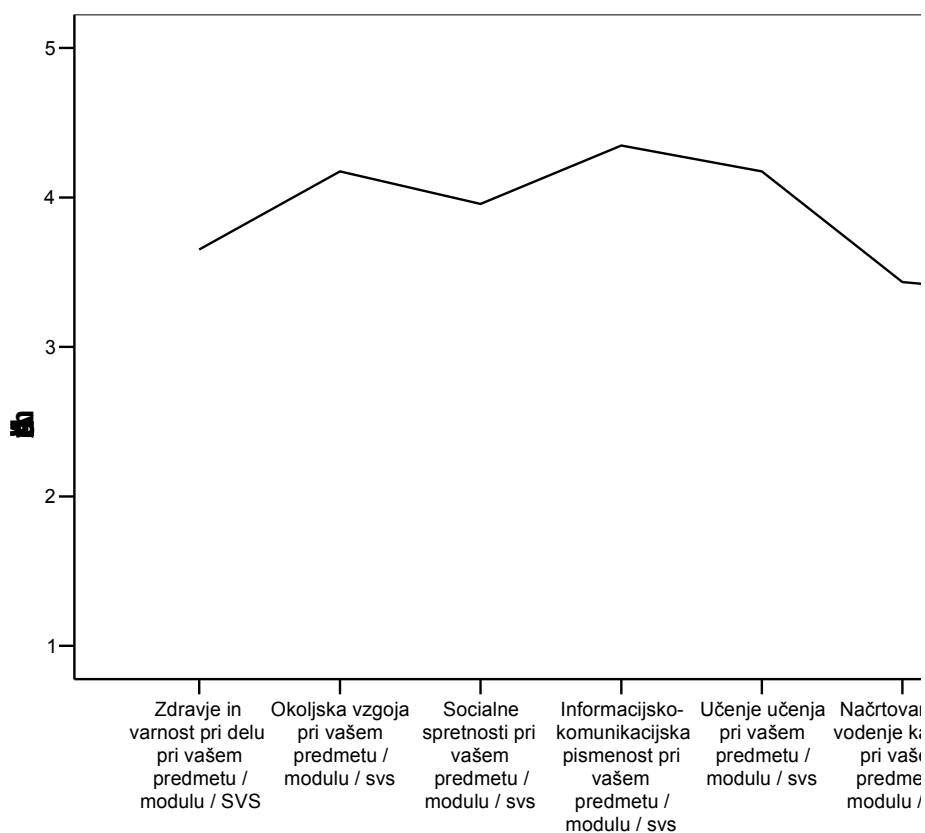
Pri ocenjevanju obsežnosti so vsi katalogi ocenjeni zelo podobno. Nekoliko izstopa katalog za Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (Slika 5).

Slika 5: Ocena obsežnosti za posamezne kataloge IKK.

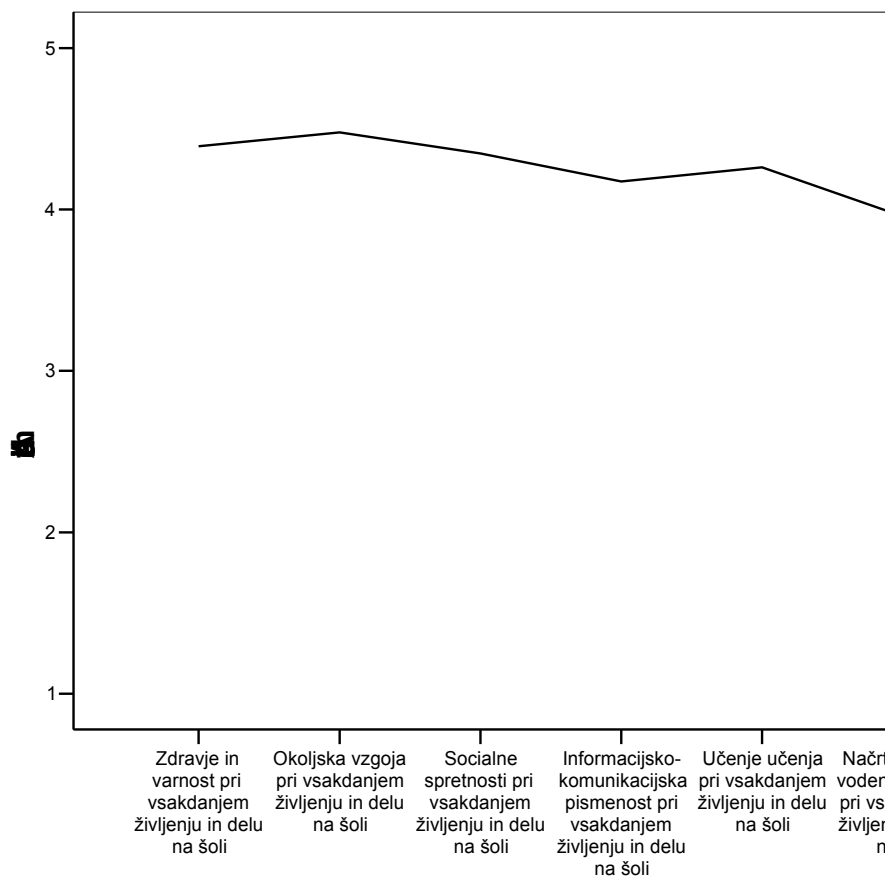
Učitelji so na petstopenjski lestvici ocenjevali pomembnost posamezne ključne kvalifikacije za dijake na treh področjih: za njihovo delo pri predmetu, za vsakdanje življenje in delo na šoli ter za opravljanje poklica.

Za delo pri predmetu (Slika 6) je za dijake najpomembnejša IKK Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (AS = 4,35). Blizu po pomembnosti sta še IKK Okoljska vzgoja (AS=4,17) in Učenje učenja (AS=4,17). Najmanj pomembni izmed IKK za delo pri predmetu sta IKK Podjetništvu (AS=3,35) in Načrtovanje in vodenje kariere (AS=3,43).

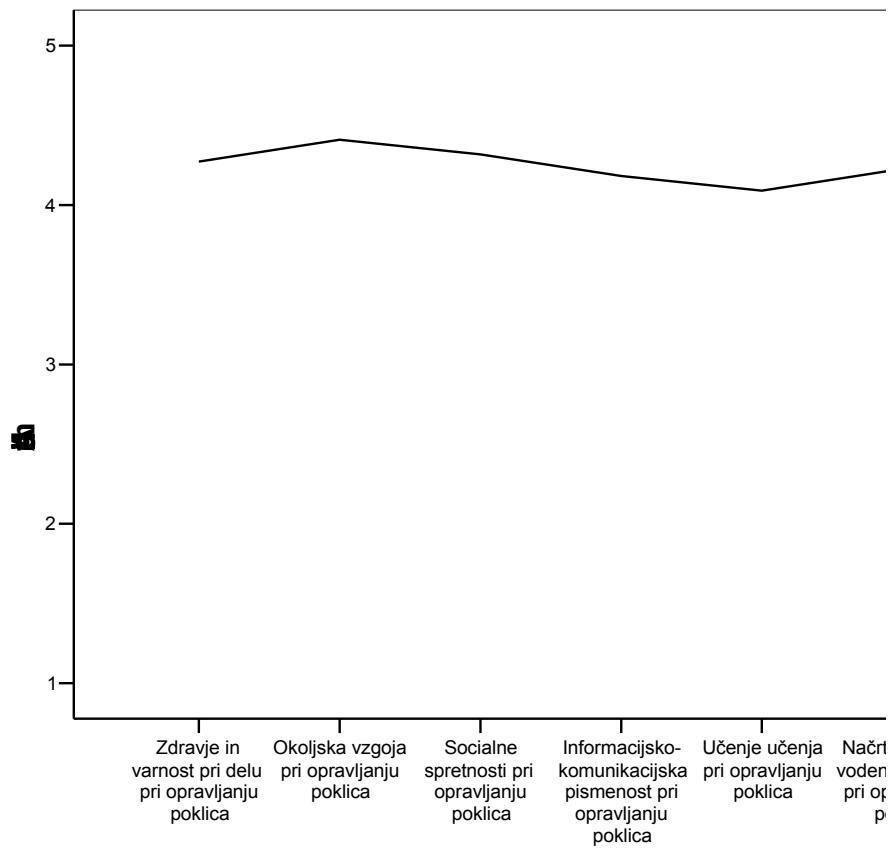
Slika 6: Ocena pomembnosti IKK za delo pri predmetu.

Za vsakdanje življenje in delo na šoli (Slika 7) je za dijake najpomembnejša IKK Okoljska vzgoja (AS = 4,48). Pomembni sta tudi IKK Socialne spretnosti (AS=4,35) in Zdravje in varnost (AS=4,39). Najmanj pomembni izmed IKK za življenje in delo na šoli sta IKK Podjetništvu (AS=3,91) in Načrtovanje in vodenje kariere (AS=3,96).

Slika 7: Ocena pomembnosti IKK za vsakdanje življenje in delo na šoli.

Za opravljanje poklica (Slika 8) je za dijake najpomembnejša IKK okoljska vzgoja (AS = 4,41). Pomembni je tudi IKK Socialne spretnosti (AS=4,32). Najmanj pomembni izmed IKK za opravljanje dela sta IKK Učenje učenja (AS=4,09) in Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (AS=4,18).

Slika 8: Ocena pomembnosti IKK za opravljanje poklica.

Tabela 2 Deskriptivna statistika za IKK po posameznih področjih pomembnosti

	N	Aritmetične sredine
Zdravje in varnost pri delu pri vašem predmetu / modulu / SVS	23	3,65
Zdravje in varnost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	4,39
Zdravje in varnost pri delu pri opravljanju poklica	22	4,27
Okoljska vzgoja pri vašem predmetu / modulu / svs	23	4,17
Okoljska vzgoja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	4,48
Okoljska vzgoja pri opravljanju poklica	22	4,41
Socialne spretnosti pri vašem predmetu / modulu / svs	23	3,96
Socialne spretnosti pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	4,35
Socialne spretnosti pri opravljanju poklica	22	4,32
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vašem predmetu / modulu / svs	23	4,35
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	4,17
Informacijsko-komunikacijska pismenost pri opravljanju poklica	22	4,18
Učenje učenja pri vašem predmetu / modulu / svs	23	4,17
Učenje učenja pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	4,26
Učenje učenja pri opravljanju poklica	22	4,09
Načrtovanje in vodenje kariere pri vašem predmetu / modulu / svs	23	3,43
Načrtovanje in vodenje kariere pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	3,96
Načrtovanje in vodenje kariere pri opravljanju poklica	22	4,23
Podjetništvo pri vašem predmetu / modulu / svs	23	3,35
Podjetništvo pri vsakdanjem življenju in delu na šoli	23	3,91
Podjetništvo pri opravljanju poklica	22	4,27

V zvezi s konceptom ključnih kvalifikacija so nas zanimala še prepričanja učiteljev o avtonomiji vključevanja IKK v izvedbeni kurikulum, o kakovosti katalogov IKK za vključevanje v izvedbeni kurikulum ter o ocenjevanju in spremljanju IKK. Odgovori učiteljev na petstopenjski lestvici (tabela 2) so pokazali, da se učitelji v večji meri strinjajo, da je vključevanje IKK v

izvedbeni kurikulum nujno prepustiti avtonomiji PUZ oz. učiteljev (AS=4,10). Bolj so neopredeljeni pri mnenju o ocenjevanju IKK (AS= 3,18) oz. njihovem spremljanju (AS = 3,36). Prav tako so učitelji bolj neopredeljeni glede mnenja o primernosti katalogov IKK za njihovo vključevanje v izvedbeni kurikulum oz. pouk (As=3,32).

Tabela 3 Ocene učiteljev o avtonomiji, kakovosti IKK, ocenjevanju in spremljanju IKK po posameznih predmetnih področjih.

Predmetno področje		Vključevanje IKK v izvedbeni kurikulum je nujno prepustiti avtonomiji PUZ oz. učiteljev.	IKK se ne ocenjuje	Katalogi IKK so dobra osnova za njihovo vključevanje v izvedbeni kurikulum in pouk	IKK se spremlja.
Splošno izobraževalni	Aritmetične sredine	4,08	3,38	3,38	3,23
	N	12	13	13	13
Strokovno teoretični	Aritmetične sredine	4,11	2,89	3,22	3,56
	N	9	9	9	9
Skupaj	Aritmetične sredine	4,10	3,18	3,32	3,36
	N	21	22	22	22

V zvezi s konceptom ključnih kvalifikacija so nas zanimala še prepričanja učiteljev o avtonomiji vključevanja IKK v izvedbeni kurikulum, o kakovosti katalogov IKK za vključevanje v izvedbeni kurikulum ter o ocenjevanju in spremljanju IKK. Odgovori učiteljev na petstopenjski lestvici (tabela 3) so pokazali, da se učitelji v večji meri strinjajo, da je vključevanje IKK v izvedbeni kurikulum nujno prepustiti avtonomiji PUZ oz. učiteljev (AS=4,10). Bolj so neopredeljeni pri mnenju o ocenjevanju IKK (AS= 3,18) oz. njihovem spremljanju (AS = 3,36). Prav tako so učitelji bolj neopredeljeni glede mnenja o primernosti katalogov IKK za njihovo vključevanje v izvedbeni kurikulum oz. pouk (As=3,32).

Tabela 4 Vrednotenje usvojenosti IKK.

	Frekvenca	Odstotki
Kombinirati z mnenji učiteljev in dijakov	11	47,8
Prepustiti dijakom samoevalvacijo	2	8,7
Prepustiti učiteljem	10	43,5
Skupaj	23	100,0

V zvezi z vrednotenjem nas je zanimalo mnenje učiteljev komu je to potrebno prepustiti (tabela 4). Večina učiteljev (11) meni, da je vrednotenje stopnje usvojenosti IKK potrebno kombinirati z mnenji učiteljev in dijakov. Najmanj učiteljev (2) meni, da je vrednotenje potrebno prepustiti dijakom kot samoevalvacijo.

Velika večina učiteljev (21) v fazi načrtovanja izvedbenega kurikula vključili IKK (tabela 5)

Tabela 5 Vključevanje IKK v načrtovanje izvedbenega kurikula.

	Frekvenca	Odstotki
Da	21	95,5
Ne	1	4,5
Skupaj	22	100,0

Pri učiteljih, ki načrtujejo vključevanje IKK nas je zanimalo, kako pogosto posamezne IKK vključujejo v predmete, kako pogosto kot medpredmetne vsebine pri različnih predmetih, v okviru dela oddelčne skupnosti, v obliki različnih projektov šole in v program dela svetovalne službe.

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (6) pogosto vključuje IKK Okoljska vzgoja v posamezne predmete, sledi IKK Socialne spretnosti, ki jo pogosto vključuje pet učiteljev. Dva učitelja (2) nikoli ne vključujeta v posamezne predmete IKK Podjetništvo, sledi Načrtovanje in vodenje kariere, ki jo nikoli ne vključujeta prav tako 2 učitelja (tabela 6)

Tabela 6 Pogostost vključevanja posameznik IKK v posamezne predmete

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v posameznih predmetih	f		3	5	1
	f%		33,3%	55,6%	11,1%
Okoljska vzgoja v posameznih predmetih	f	1	1	6	
	f%	12,5%	12,5%	75,0%	
Socialne spretnosti v posameznih predmetih	f	1	2	5	
	f%	12,5%	25,0%	62,5%	
Informacijsko-komunikacijska pismenost v posameznih predmetih	f		4	5	
	f%		44,4%	55,6%	
Učenje učenja v posameznih predmetih	f	1	3	4	
	f%	12,5%	37,5%	50,0%	
Načrtovanje in vodenje kariere v posameznih predmetih	f	2	4	1	2
	f%	22,2%	44,4%	11,1%	22,2%
Podjetništvo v posameznih predmetih	f	2	4	1	1
	f%	25,0%	50,0%	12,5%	12,5%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (6) pogosto vključuje IKK Okoljska vzgoja kot medpredmetno povezavo, sledita Socialne spretnosti in Zdravje pri delu, ki ju pogosto vključuje 5 učiteljev. Trije učitelji nikoli ne vključujejo kot medpredmetno povezavo IKK Podjetništvo in Načrtovanje in vodenje kariere (tabela 7).

Tabela 7 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot medpredmetna vsebina.

		Nikoli	Včasih	Pogosto
Zdravje in varnost pri delu kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	1	2	5
	f%	12,5%	25,0%	62,5%
Okoljska vzgoja kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	1	0	6
	f%	14,3%	0,0%	85,7%
Socialne spretnosti kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	1	1	5
	f%	14,3%	14,3%	71,4%
Informacijsko-komunikacijska pismenost kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	2	3	3
	f%	25,0%	37,5%	37,5%
Učenje učenja kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	2	2	4
	f%	25,0%	25,0%	50,0%
Načrtovanje in vodenje kariere kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	3	3	2
	f%	37,5%	37,5%	25,0%
Podjetništvo kot medpredmetna vsebina pri različnih predmetih	f	3	4	1
	f%	37,5%	50,0%	12,5%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (6) pogosto vključuje IKK Okoljska vzgoja v okviru programa oddelčne skupnosti, sledita Učenje učenja, ki jo pogosto vključuje pet učiteljev in Socialne spretnosti. Po trije učitelji nikoli ne vključujejo v okvir programa oddelčne skupnosti IKK Podjetništvo in Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (tabela 8).

Tabela 8 Pogostost vključevanja posameznik IKK v okviru programa oddelčne skupnosti.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v okviru programa oddelčne skupnosti	f	0	4	4	0
	f%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Okoljska vzgoja v okviru programa oddelčne skupnosti	f	1	0	6	1
	f%	12,5%	0,0%	75,0%	12,5%
Socialne spretnosti v okviru programa oddelčne skupnosti	f	1	2	5	0
	f%	12,5%	25,0%	62,5%	0,0%
Informacijsko-komunikacijska pismenost v okviru programa oddelčne skupnosti	f	1	4	3	1
	f%	11,1%	44,4%	33,3%	11,1%
Učenje učenja v okviru programa oddelčne skupnosti	f	1	2	5	0
	f%	12,5%	25,0%	62,5%	0,0%
Načrtovanje in vodenje kariere v okviru programa oddelčne skupnosti	f	3	5	1	0
	f%	33,3%	55,6%	11,1%	0,0%
Podjetništvo v okviru programa oddelčne skupnosti	f	3	3	2	0
	f%	37,5%	37,5%	25,0%	0,0%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (5) pogosto vključuje IKK Zdravje in varnost in Učenje učenja kot del odprtega kurikula. Po štirje učitelji nikoli ne vključujejo kot del odprtega kurikula IKK Načrtovanje in vodenje kariere in Podjetništvo (tabela 9).

Tabela 9 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot del odprtega kurikula.

		Nikoli	Včasih	Pogosto
Zdravje in varnost pri delu kot del odprtega kurikula	f	2	5	2
	f%	22,2%	55,6%	22,2%
Okoljska vzgoja kot del odprtega kurikula	f	2	1	4
	f%	28,6%	14,3%	57,1%
Socialne spretnosti kot del odprtega kurikula	f	1	2	4
	f%	14,3%	28,6%	57,1%
Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje kot del odprtega kurikula	f	1	4	3
	f%	12,5%	50,0%	37,5%
Učenje učenja kot del odprtega kurikula	f	1	5	3
	f%	11,1%	55,6%	33,3%
Načrtovanje in vodenje kariere kot del odprtega kurikula	f	4	3	1
	f%	50,0%	37,5%	12,5%
Podjetništvo kot del odprtega kurikula	f	4	3	2
	f%	44,4%	33,3%	22,2%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (6) pogosto vključuje IKK Okoljsko vzgojo v obliki različnih projektov šole. Po dva učitelja nikoli ne vključujeta v obliki različnih projektov šole IKK Načrtovanje in vodenje kariere in Podjetništvo (tabela 10).

Tabela 10 Pogostost vključevanja posameznik IKK v obliki različnih projektov šole.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu v obliki različnih projektov šole	f	0	3	4	0
	f%	0,0%	42,9%	57,1%	0,0%
Okoljska vzgoja v obliki različnih projektov šole	f	1	1	6	0
	f%	12,5%	12,5%	75,0%	0,0%
Socialne spretnosti v obliki različnih projektov šole	f	1	2	4	0
	f%	14,3%	28,6%	57,1%	0,0%
Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje v obliki različnih projektov šole	f	1	2	4	0
	f%	14,3%	28,6%	57,1%	0,0%
Učenje učenja v obliki različnih projektov šole	f	1	3	3	1
	f%	12,5%	37,5%	37,5%	12,5%
Načrtovanje in vodenje kariere v obliki različnih projektov šole	f	2	3	2	0
	f%	28,6%	42,9%	28,6%	0,0%
Podjetništvo v obliki različnih projektov šole	f	2	3	2	1
	f%	25,0%	37,5%	25,0%	12,5%

Pri načrtovanju izvedbenega kurikula največ učiteljev (4) meni, da se na šoli pogosto vključuje IKK Socialne spretnosti kot del programa svetovalne službe, sledi IKK Okoljska vzgoja. Po dva učitelja nikoli ne vključujeta IKK Načrtovanje in vodenje kariere in Podjetništvo kot del programa svetovalne službe (tabela 11).

Tabela 11 Pogostost vključevanja posameznik IKK kot del programa svetovalne službe.

		Nikoli	Včasih	Pogosto	Ne vem
Zdravje in varnost pri delu kot del programa svetovalne službe	f	0	4	3	0
	f%	0,0%	57,1%	42,9%	0,0%
Okoljska vzgoja kot del programa svetovalne službe	f	1	3	4	0
	f%	12,5%	37,5%	50,0%	0,0%
Socialne spretnosti kot del programa svetovalne službe	f	1	2	4	0
	f%	14,3%	28,6%	57,1%	0,0%
Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje kot del programa svetovalne službe	f	1	3	2	1
	f%	14,3%	42,9%	28,6%	14,3%
Učenje učenja kot del programa svetovalne službe	f	1	3	3	0
	f%	14,3%	42,9%	42,9%	0,0%
Načrtovanje in vodenje kariere kot del programa svetovalne službe	f	2	3	2	0
	f%	28,6%	42,9%	28,6%	0,0%
Podjetništvo kot del programa svetovalne službe	f	2	4	1	0
	f%	28,6%	57,1%	14,3%	0,0%

Učitelji so na štiristopenjski lestvici ocenjevali primernost posameznih pristopov za izvajanje IKK. Ti pristopi so:

- učiteljeva razlaga,
- razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijakov,
- projektno učno delo,
- problemski pouk,
- mentorski pouk.

Učitelji so ocenili, da sta najbolj primerna pristopa za izvajanje IKK razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijaka (AS=3,90) in projektno učno delo (AS=3,52); manj je primeren mentorski pouk (AS=23,09) (tabela 12).

Tabela 12 Primernost posameznih pristopov za izvajanje IKK glede na predmetno področje.

Predmetno področje		Učiteljeva razlaga	Razgovor učitelja z aktivno udeležbo dijakov	Projektno učno delo	Problemski pouk	Mentorski pouk
Splošno izobraževalno	Aritmetične sredine	3,23	3,92	3,17	3,67	2,77
	N	13	12	12	12	13
Strokovno teoretično	Aritmetične sredine	3,00	3,89	4,00	3,00	3,56
	N	9	9	9	9	9
Skupaj	Aritmetične sredine	3,14	3,90	3,52	3,38	3,09
	N	22	21	21	21	22

Podobno smo ugotavljali tudi primernost posameznih oblik dela za izvajanje IKK. Učitelji so na štiristopenjski lestvici ocenjevali primernost:

- individualnega dela dijaka,
- dela v dvojicah,
- dela v skupinah znotraj oddelka,
- dela v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov,
- dela s celim oddelkom.

Učitelji so ocenili, da sta najbolj primerni obliki dela za izvajanje IKK delo v skupinah znotraj oddelka (AS=3,41) in delo v dvojicah (AS=3,05); manj sta primerni obliki delo s celim

oddelkom (AS=2,45) in delo v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov (AS=2,52) (tabela 13).

Tabela 13 Primernost posameznih oblik dela za izvajanje IKK glede na predmetno področje.

Predmetno področje		Individualno delo	Delov dvojicah	Delo v skupinah znotraj oddelka	Delo v skupinah sestavljenih iz dijakov različnih programov	Delo s celim oddelkom
Splošnoizobraževalno	Aritmetične sredine	2,77	2,92	3,23	2,50	2,46
	N	13	13	13	12	13
Strokovno-teoretično	Aritmetične sredine	3,11	3,22	3,67	2,56	2,44
	N	9	9	9	9	9
Skupaj	Aritmetične sredine	2,91	3,05	3,41	2,52	2,45
	N	22	22	22	21	22

Pri uresničevanju ciljev IKK je velika večina učiteljev (19) mnenja, da ni potrebno uresničevati vseh ciljev, ker cilje pri posameznih IKK lahko izbirajo (tabela 14)

Tabela 14 Uresničevanje ciljev IKK

	f	f%
Da, v celoti	1	4,5
Ne, ker lahko izbiram cilje in vsebine posamezne IKK	19	86,4
Ne vem	2	9,1
Skupaj	22	100,0

Učitelji so na petstopenjski lestvici ocenjevali s usposobljenost za načrtovanje izvajanja IKK, za izvajanje IKK in za njihovo spremljanje. Ocenili so, da so na področju načrtovanja najbolj

usposobljeni za načrtovanje izvajanja IKK Okoljska vzgoja in najmanj za IKK Podjetništvo (tabela 15).

Tabela 15 Ocena usposobljenosti za načrtovanje izvajanja IKK.

	Predmetno področje					
	Splošnoizobraževalno		Strokovno-teoretično		Skupaj	
	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N
Zdravje in varnost pri delu za načrtovanje.	3,75	12	4,44	9	4,05	21
Okoljska vzgoja za načrtovanje	4,17	12	4,44	9	4,29	21
Socialne spretnosti za načrtovanje	4	12	4	9	4	21
Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje za načrtovanje	3,58	12	3,44	9	3,52	21
Učenje učenja za načrtovanje	3,75	12	4,33	9	4	21
Načrtovanje in vodenje kariere za načrtovanje	3	12	4,22	9	3,52	21
Podjetništvo za načrtovanje	2,83	12	3,67	9	3,19	21

Na področju izvajanja IKK so učitelji najbolj usposobljeni za izvajanje Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje, Okoljske vzgoje, Socialne spretnosti; najmanj pa za izvajanje Načrtovanja kariere in Podjetništva (tabela 16).

Tabela 16 Ocena usposobljenosti za izvajanje IKK.

	Predmetno področje					
	Splošnoizobraževalno		Strokovno-teoretično		Skupaj	
	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N
Zdravje in varnost pri delu za izvajanje	3,67	12	4	9	3,81	21
Okoljska vzgoja za izvajanje	4	12	4	9	4	21
Socialne spretnosti za izvajanje	3,75	12	4	9	3,86	21
Informacijsko-komunikacijska pismenost za izvajanje	3,5	12	3,44	9	3,48	21
Učenje učenja za izvajanje	3,58	12	4,11	9	3,81	21
Načrtovanje in vodenje kariere za izvajanje	2,83	12	3,44	9	3,1	21
Podjetništvo za izvajanje	2,67	12	3,22	9	2,9	21

Na področju spremljanja IKK so učitelji najbolj usposobljeni za spremljanje IKK Socialne spretnosti in IKK Okoljska vzgoja; najmanj pa za izvajanje Načrtovanja kariere in Podjetništva (tabela 17).

Tabela 17 Ocena usposobljenosti za spremljanje IKK.

	Predmetno področje					
	Splošnoizobraževalno		Strokovno-teoretično		Skupaj	
	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N	Aritmetične sredine	N
Zdravje in varnost pri delu za spremljanje	3,5	12	4,11	9	3,76	21
Okoljska vzgoja za spremljanje	3,83	12	4,22	9	4	21
Socialne spretnosti za spremljanje	3,75	12	4,11	9	3,9	21
Informacijsko-komunikacijska pismenost za spremljanje	3,42	12	3,67	9	3,52	21
Učenje učenja za spremljanje	3,5	12	3,89	9	3,67	21
Načrtovanje in vodenje kariere za spremljanje	2,75	12	3,44	9	3,05	21
Podjetništvo za spremljanje	2,58	12	3,5	8	2,95	20

Učitelji vidijo največ prednosti pri izvajanju IKK v medpredmetnem povezovanju in povezovanju prakse s teorijo (tabela 18).

Tabela 18 Prednosti pri izvajanju IKK

		Da	Ne
Medpredmetno povezovanje	f	22	0
	f%	100,0%	0,0%
Povezovanje prakse s teorijo	f	21	1
	f%	95,5%	4,5%
Povezovanje učiteljev med seboj	f	19	3
	f%	86,4%	13,6%
Kakovostnejše znanje dijakov	f	15	6
	f%	71,4%	28,6%

Učitelji vidijo največ ovir v pomanjkanju časa za izvedbo (tabela 19).

Tabela 19 Ovire pri izvajanju IKK

		Da	Ne
Preveliko število dijakov v razredu	f	18	5
	f%	78,3%	21,7%
Slaba organizacija dela na šoli	f	12	9
	f%	57,1%	42,9%
Premalo časa za izvajanje	f	21	2
	f%	91,3%	8,7%
Ni smernic za delo od CPI in ZRSS	f	17	6
	f%	73,9%	26,1%

INTERVJU

Predstavljena je sinteza odgovorov učiteljev na vprašanja iz intervjuja:

Sodelovalo je osem učiteljev oziroma učiteljic v programu Tehnik oblikovanja. Od tega so sodelovale tri učiteljice in pet učiteljev. Trije so učitelji splošnoizobraževalnih vsebin, štirje na področju oblikovanja in eden na področju praktičnega pouka.

Na posamezna vprašanja so odgovarjali:

1. Na kakšen način ste bili seznanjeni z IKK?

Učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so bili z IKK seznanjeni na PUZ-u, ena od učiteljic tudi na študijski skupini – CPI. Eden od učiteljev iz področja strokovno-teoretičnih vsebin in praktičnega pouka je bil pisec programa in je bil takrat seznanjen z IKK. Trije so bili seznanjeni preko virov (internet – CPI in/ali sodelavci). Eden odgovarja, da preko lastnih delovnih izkušen.

2. Katere IKK se vam za vaš predmet zdijo še posebej pomembne in zakaj?

Učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so poudarili Učenje učenja (vsi trije), na drugem navajajo Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (2x) in Socialna spretnost – tuji jezik (1x). V področju strokovno-teoretičnih vsebin in praktičnega pouka so največkrat poudarili Načrtovanje in vodenje kariere (3x) in Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje (2x). Trikrat niso definirali konkretne IKK in so našli vse ali nobene.

3. Katere IKK vključujete v svoj predmet in na kakšen način?

Učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so povedali, da najpogosteje vključujejo Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje in Učenje učenja ter Socialno spretnost. Od učiteljev strokovno-teoretičnih vsebin in praktičnega pouka je eden našel vse, eden poudaril Socialne spretnosti, trije so odgovorili splošno in so se delno opredelili do podvprašanj npr.: poudarili so strokovne ekskurzije.

4. Katera oblika je po vašem mnenju najbolj primerna za uresničevanje IKK?

Vsi trije učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so menili, da je najprimernejši problemski pouk, eden je dodal razgovor. Pri strokovnih vsebinah so učitelji poudarili pogovor oz. razgovor (3x), eden je poudaril timsko delo, en odgovor je bil splošen.

5. Ali so za uresničevanje IKK bolj primerne skupine znotraj oddelka ali pa skupine dijakov iz različnih programov?

Učitelji strokovnih vsebin so poudarili skupine iz različnih programov (4x) in enkrat time (nadaljevanje misli iz predhodne alineje). Učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so menili, da skupine znotraj oddelka (2x), eden je menil, da to ni pomembno.

6. Ali ste se kje usposabljali za načrtovanje vključevanja IKK v pouk?

Še noben učitelj strokovnih vsebin, ki je sodeloval v intervjuju, se ni direktno usposabljal za načrtovanje vključevanja IKK v pouk (5x). Ravno tako učitelji splošnoizobraževalnih vsebin ne (3x). Eden se je usposabljal posredno preko študijske skupine na ZRSS.

7. Kaj bi potrebovali za ustrezno usposobljenost glede načrtovanja in izvajanja IKK?

Učitelji strokovnih vsebin so menili, da bi potrebovali manjše skupine dijakov (2x) in dodatno izobraževanje (2x). Eden je opredelil boljše delovne pogoje, eden je opredelil - nič posebnega. Od učiteljev splošnoizobraževalnih vsebin sta dva opredelila izobraževanje oz. izmenjavo izkušenj, tretji ni direktno odgovoril (oblikoval je trditev, da ne razume najbolj vprašanja).

8. Kaj bi potrebovali za ustrezno usposobljenost glede spremljanja IKK?

Učitelji splošnoizobraževalnih vsebin so menili, da potrebujejo izkušnje oz. izobraževanje . Eden ni konkretno odgovoril. Učitelji strokovnih vsebin so menili, da bi potrebovali: manjše skupine dijakov (2x). Gostujoče zunanje sodelavce in boljša učna sredstva predlaga en učitelj. Dva sta opredelila - nič posebnega.